

νούλιwatch Ετήσιος Απολογισμός 2025-2026

Η Δημοκρατία δεν είναι Αυτονόητη

Η παρούσα έκθεση αφορά τις δραστηριότητες του Vouliwatch για την περίοδο από τον Μάρτιο του 2025 έως τον Μάρτιο του 2026. Το Vouliwatch είναι εγγεγραμμένη μη κερδοσκοπική οργάνωση με έδρα την Αθήνα (αρ. μητρώου: 127494401000).

Από τη Διεύθυνση

Η δημοκρατία δεν βρίσκεται σε κρίση. Η λέξη αυτή υποδηλώνει μια προσωρινή διαταραχή, μετά την οποία τα πράγματα επιστρέφουν στην κανονικότητα. Αυτό που βιώνουμε είναι κάτι πιο δομικό, πιο επίμονο και πιο δύσκολο να οριστεί: μια μακρά μετάβαση από τη δημοκρατία ως έμπρακτη άσκηση της λαϊκής κυριαρχίας προς κάτι άλλο, ένα μοντέλο στο οποίο οι θεσμοί παραμένουν, οι εκλογές διεξάγονται και η γλώσσα της δημοκρατίας διατηρείται, ενώ ο πραγματικός χώρος δημοκρατικής επιρροής συρρικνώνεται αθόρυβα.

Δεν πρόκειται για ένα αποκλειστικά ελληνικό πρόβλημα, μολονότι η Ελλάδα το αναδεικνύει με ιδιαίτερη σαφήνεια. Είναι το προβλέψιμο αποτέλεσμα δεκαετιών κατά τις οποίες επιτράπηκε στη λογική της αγοράς να κυριαρχήσει σε κάθε πτυχή της δημόσιας ζωής και οι πολίτες έφτασαν να αντιμετωπίζονται όχι ως υποκείμενα της δημοκρατίας, αλλά ως καταναλωτές της. Όταν η πολιτική μετατρέπεται σε βιομηχανία παροχής υπηρεσιών και οι πολίτες σε πελάτες και, ενίοτε, σε προϊόντα, η εμπιστοσύνη δεν διαβρώνεται τυχαία. Διαβρώνεται από τον ίδιο τον σχεδιασμό αυτού του μοντέλου.

Κι όμως, στο Vouliwatch θέτουμε συνεχώς στους εαυτούς μας το ίδιο ερώτημα: τι μπορούμε να κάνουμε γι' αυτό; Η ειλικρινής απάντηση είναι ότι δεν μπορούμε να ανατρέψουμε μόνοι μας αυτές τις δομικές δυναμικές. Καμία οργάνωση της κοινωνίας των πολιτών δεν μπορεί. Εκείνο που μπορούμε να κάνουμε, και αυτό ακριβώς κάνουμε εδώ και δώδεκα χρόνια, είναι να αρνούμαστε να αποδεχτούμε ως αναπόφευκτη την κανονικοποίηση της απουσίας λογοδοσίας. Μπορούμε να κάνουμε ορατό το αόρατο: δημοσιοποιώντας δεδομένα για το ποιοι χρηματοδοτούν πολιτικούς υποψηφίους, υποχρεώνοντας απρόθυμες κυβερνήσεις να αποκαλύψουν ποια δώρα έλαβαν οι υπουργοί τους, τεκμηριώνοντας τον τρόπο με τον οποίο βασικές λειτουργίες του κράτους ανατίθενται σε ιδιώτες συμβούλους και μετρώντας το χάσμα ανάμεσα σε όσα απαιτεί ο νόμος και σε όσα πράττουν στην πραγματικότητα οι θεσμοί.

Το έργο αυτό έχει σημασία όχι επειδή αλλάζει τα πάντα, αλλά επειδή αποδεικνύει ότι τα πράγματα μπορούν να αλλάξουν. Οι πολίτες που αξιοποιούν αυτό το έργο δεν είναι παθητικοί αποδέκτες των συμπερασμάτων κάποιου άλλου. Έχουν πρόσβαση στα ίδια δεδομένα, στα ίδια αρχεία και στα ίδια αποδεικτικά στοιχεία, ώστε να μπορούν να εξαγάγουν τα δικά τους συμπεράσματα. Αυτό εννοούμε όταν λέμε ότι το έργο μας είναι δημοκρατικό: όχι ότι λέμε στους ανθρώπους τι να σκέφτονται, αλλά ότι τους δίνουμε τα εργαλεία με τα οποία μπορούν να σκέφτονται και να κρίνουν οι ίδιοι.

Η χρονιά που καταγράφεται στην παρούσα έκθεση υπήρξε μία από τις χρονιές με την εντονότερη δραστηριότητα στην ιστορία του Vouliwatch. Πραγματοποιήσαμε 26 διακριτές εκστρατείες και παρεμβάσεις συνηγορίας. Θέσαμε σε λειτουργία την πλατφόρμα Consultocracy, καθιστώντας δημόσια προσβάσιμη μια εντελώς νέα κατηγορία δεδομένων για τη δημόσια λογοδοσία. Υποχρεώσαμε την κυβέρνηση να δημοσιεύσει το Μητρώο Δώρων των μελών της για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά και, για πρώτη φορά, χωρίς να προηγηθεί επίσημη καταγγελία. Συμβάλαμε, για τέταρτη διαδοχική χρονιά, στην κοινή υποβολή της κοινωνίας των πολιτών προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με το κράτος δικαίου στην Ελλάδα, τεκμηριώνοντας τις ίδιες συστημικές αποτυχίες, τη σοβαρότητα των οποίων η Επιτροπή εξακολουθεί να υποβαθμίζει.

Τίποτα από όλα αυτά δεν αρκεί. Το χάσμα ανάμεσα στις νομικές υποχρεώσεις και στη θεσμική πρακτική στην Ελλάδα παραμένει μεγάλο. Οι εποπτικοί φορείς που έχουν ως αποστολή να επιβάλλουν τη συμμόρφωση εξακολουθούν να είναι απρόθυμοι να το πράξουν, ενώ οι διεθνείς μηχανισμοί που σχεδιάστηκαν για να καθιστούν τα κράτη μέλη υπόλογα εξακολουθούν να αρκούνται υπερβολικά εύκολα σε τυπικές διαβεβαιώσεις.

Αυτό που στηρίζει το έργο μας δεν είναι η αισιοδοξία. Είναι η πεποίθηση ότι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών όπως το Vouliwatch υπάρχουν ακριβώς για να λειτουργούν ως μνήμη της δημοκρατίας: να καταγράφουν και να τεκμηριώνουν όσα συμβαίνουν, να υπερασπίζονται τις δημοκρατικές κόκκινες γραμμές και να αποδεικνύουν έμπρακτα ότι η συλλογική δράση παραμένει δυνατή.

Στέφανος Λουκόπουλος Διευθυντής & Συνιδρυτής, Vouliwatch

Contents

Από τη Διεύθυνση	3
1. Σχετικά με το Vouliwatch	5
2. Η Ομάδα	6
3. Η Χρονιά σε Αριθμούς	7
4. Υπεράσπιση & Εκστρατείες	8
4.1 Πολιτική Χρηματοδότηση & Λογοδοσία	8
4.2 Λόμπινγκ, Επιρροή & Καταπολέμηση της Διαφθοράς	11
4.3 Ποιότητα Νομοθεσίας & Κοινοβουλευτική Εποπτεία	15
4.4 Κράτος Δικαίου & Θεμελιώδη Δικαιώματα	18
4.5 Πολιτειακός Χώρος & Συμμετοχή Πολιτών	21
4.6 Ανοιχτή Διακυβέρνηση & Θεσμική Διαφάνεια	24
5. Εκδηλώσεις & Δημόσιες Συμμετοχές	28
5.1 Εκδηλώσεις στις Οποίες Κληθήκαμε να Συμμετάσχουμε	28
5.2 Εκδηλώσεις που Διοργανώσαμε	31
6. Παρουσία στα ΜΜΕ	34
7. Οικονομική Επισκόπηση	37

1. Σχετικά με το Vouliwatch

Το Vouliwatch είναι μια μη κυβερνητική οργάνωση κοινοβουλευτικής παρακολούθησης και δημοκρατικής επαγρύπνησης, που ιδρύθηκε στην Αθήνα τον Μάρτιο του 2014. Το όνομά του έχει επιλεγεί σκόπιμα: «Βουλή» είναι η ελληνική λέξη για το Κοινοβούλιο. Ο οργανισμός ιδρύθηκε ως μια άμεση ανταπόκριση στην ολοένα και πιο βαθιά απογοήτευση που ένιωθαν οι Έλληνες πολίτες από τους πολιτικούς τους θεσμούς στον απόηχο της οικονομικής κρίσης, και έκτοτε λειτουργεί τηρώντας σταθερά τις ίδιες αρχές: ότι το χάσμα μεταξύ πολιτών και των εκλεγμένων αντιπροσώπων τους δεν είναι αναπόφευκτο, και ότι η διαφάνεια, η λογοδοσία και η ενεργός συμμετοχή είναι τα εργαλεία με τα οποία μπορεί να μειωθεί.

Ο πυρήνας των εργασιών του Vouliwatch επικεντρώνεται στην ψηφιακή του πλατφόρμα. Πρόκειται για το μοναδικό εργαλείο στην Ελλάδα που επιτρέπει στους πολίτες να επικοινωνούν άμεσα και δημόσια με τους βουλευτές και ευρωβουλευτές τους, να παρακολουθούν τις κοινοβουλευτικές ψηφοφορίες και τη δραστηριότητα στη Βουλή, και να έχουν πρόσβαση σε πληροφορίες σε πραγματικό χρόνο όσον αφορά τη νομοθετική διαδικασία. Η πλατφόρμα συμπληρώνεται και ενισχύεται από μια σειρά έργων που αφορούν την Κοινωνία των Πολιτών: το Gonwatch, που παρακολουθεί και καταγράφει την κατάσταση του Κράτους Δικαίου στην Ελλάδα, το Άρθρο 5Α, που προωθεί τη χρήση αιτημάτων πρόσβασης σε πληροφορίες, όπως ορίζει το ομώνυμο άρθρο του Συντάγματος, το Localwatch, που επεκτείνει τα εργαλεία διαφάνειας και συμμετοχής των πολιτών σε επίπεδο

τοπικής αυτοδιοίκησης, και τέλος το Consultocracy, που αναπτύχθηκε σε συνεργασία με το Solomon, ένα εργαλείο που χαρτογραφεί και παρακολουθεί τη διογκούμενη ανησυχητική εξάρτηση του ελληνικού κράτους από ιδιώτες συμβούλους όσον αφορά τη λήψη αποφάσεων, καθιστώντας το σύνολο δεδομένων ελεύθερα προσβάσιμο σε πολίτες, δημοσιογράφους και ερευνητές.

Πέρα από την ψηφιακή του υποδομή, το Vouliwatch είναι ο κορυφαίος και πιο αξιόπιστος οργανισμός στην Ελλάδα που καταπιάνεται συστηματικά με ζητήματα διαφάνειας, ανοιχτής διακυβέρνησης και ελευθερίας πρόσβασης στη δημόσια πληροφορία.

Οι εκστρατείες ενημέρωσης, το έργο προάσπισης των δικαιωμάτων και οι στρατηγικές δικαστικές μάχες μας, έχουν οδηγήσει σε νομοθετικές αλλαγές και στη δημόσια αποκάλυψη πολιτικών παραβάσεων. Ο οργανισμός μας είναι συνιδρυτής του δικτύου ParliamentWatch και μέλος των UNCAC, ALTER-EU, της Συμμαχίας «Open Spending EU» και του Δικτύου «Right to Information». Συνεργάζεται τακτικά με την Επιτροπή LIBE του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, την GRECO και την «Open Government Partnership».

Το Vouliwatch είναι οικονομικά ανεξάρτητο. Δεν δέχεται χρηματοδότηση από πολιτικά κόμματα, πολιτικούς ή εταιρείες, και δεν φέρει διαφημίσεις. Όλη η έρευνα, τα δεδομένα και οι πληροφορίες που παράγει είναι ελεύθερα και δημόσια προσβάσιμα. Η πρόσβαση στην πληροφορία, εξάλλου, είναι δικαίωμα, όχι προνόμιο.

2. Η Ομάδα

Στο Vouliwatch, μάς κινητοποιεί ένα κοινό πάθος για την ορθή διακυβέρνηση, τη διαφάνεια και τη δημοκρατική λογοδοσία. Η ομάδα μας αποτελείται από ένα δυναμικό σύνολο επαγγελματιών με ποικίλη εμπειρογνωμοσύνη, που ενώνουν τις δυνάμεις τους με στόχο την ενδυνάμωση των πολιτών και την προώθηση μιας πιο ανοιχτής και χωρίς αποκλεισμούς πολιτικής διαδικασίας στην Ελλάδα.

Κάθε μέλος της ομάδας μας διαθέτει μοναδικές δεξιότητες και προοπτικές, από το δίκαιο και τις πολιτικές επιστήμες έως την τεχνολογία για τους πολίτες και την επικοινωνία, που μας επιτρέπουν να προσεγγίζουμε την αποστολή μας με ολιστικό τρόπο. Με αταλάντευτη αφοσίωση, εργαζόμαστε για να ρίξουμε φως στις κοινοβουλευτικές διαδικασίες, να προωθήσουμε την ενεργό συμμετοχή των πολιτών και να υποστηρίξουμε μεταρρυθμίσεις που ενισχύουν τη διαφάνεια και τη συμμετοχή.

Μαζί, δεν είμαστε απλώς παρατηρητές της Δημοκρατίας· είμαστε ενεργοί συμμετέχοντες, που αξιοποιούμε τις γνώσεις και την εμπειρία μας για να γεφυρώσουμε το χάσμα μεταξύ του κοινού και των εκλεγμένων εκπροσώπων του. Στο Vouliwatch, πιστεύουμε ότι η διαφάνεια αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο μιας ακμάζουσας δημοκρατίας και δεσμευόμαστε να διασφαλίσουμε ότι κάθε πολίτης διαθέτει τα εργαλεία και τις πληροφορίες που χρειάζεται για να απαιτήσει διαφάνεια και λογοδοσία από την εξουσία.

Περισσότερες πληροφορίες για την ομάδα του Vouliwatch στο <https://vouliwatch.gr/about#team>.

3. Η Χρονιά σε Αριθμούς

Δώδεκα χρόνια μετά την ίδρυσή του, το επιχειρησιακό αποτύπωμα του Vouliwatch συνεχίζει να αυξάνεται. Κατά τη διάρκεια της περιόδου του report, ο οργανισμός διεξήγαγε 26 ξεχωριστές εκστρατείες, υπέβαλε επίσημες καταγγελίες, αιτήματα πρόσβασης σε δημόσια πληροφορία και θεσμικές υποβολές σε όλα τα σημαντικά μέτωπα που αφορούν τη διαφάνεια και τη λογοδοσία. Δημοσιεύσαμε 8 πρωτότυπα αποτελέσματα ερευνών, διοργανώσαμε ή συνδιοργανώσαμε 3 δημόσιες εκδηλώσεις και συμμετείχαμε σε 7 ακόμη ως προσκεκλημένοι ομιλητές ή συμμετέχοντες. Η δουλειά μας καλύφθηκε από περίπου 50 μέσα ενημέρωσης, από ελληνικές εφημερίδες έως το AFP και το Mediapart. Συνεργαστήκαμε άμεσα με τη GRECO, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τον ΟΑΣΕ, το ο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και την UNCAC, ενώ συνεργαστήκαμε ή συνυπογράψαμε παρεμβάσεις μαζί με δεκάδες οργανώσεις της Κοινωνίας των Πολιτών σε όλη την Ελλάδα και την Ευρώπη.

26 Εκστρατείες & Δράσεις Υπεράσπισης	8 Έρευνες & Αναλύσεις
54 Φορές παρουσιάστηκε στα ΜΜΕ	10 Εκδηλώσεις
8 Αιτήματα Πρόσβασης σε Πληροφορίες	5 Διεθνείς θεσμοί με τους οποίους συνεργαστήκαμε (GRECO, OSCE, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Συμβούλιο της Ευρώπης, UNCAC)
5 Κοινοβουλευτικές ερωτήσεις που προέκυψαν από τη δουλειά του Vouliwatch	13 Οργανώσεις κοινωνίας πολιτών με τις οποίες συνεργαστήκαμε
1 Νέες πλατφόρμες πολιτειακής τεχνολογίας που λανσαρίστηκαν	1.3 M Μοναδικοί επισκέπτες ιστοσελίδας

4. Υπεράσπιση & Εκστρατείες

4.1 Πολιτική Χρηματοδότηση & Λογοδοσία

4.1.1 Το Πρόβλημα

Η Ελλάδα διαθέτει τη νομική αρχιτεκτονική για διαφάνεια στην πολιτική χρηματοδότηση. Αυτό που της λείπει είναι η θεσμική βούληση να την εφαρμόσει.

Ισολογισμοί κομμάτων, δηλώσεις Πόθεν Έσχες, μητρώα δώρων, αρχεία δωρεών υποψηφίων: όλα υπόκεινται σε νομικές υποχρεώσεις δημοσίευσης. Στην πράξη, οι προθεσμίες χάνονται τακτικά, τα εποπτικά όργανα χορηγούν παρατάσεις αντί να επιβάλλουν κυρώσεις, και τα δημοσιευμένα δεδομένα, όταν εμφανίζονται, είναι συχνά ελλιπή, ανυπόγραφα, αχρονολόγητα και θαμμένα εκεί που οι πολίτες είναι απίθανο να τα βρουν.

Το μοτίβο επαναλαμβάνεται σε κάθε μέσο. Οι ισολογισμοί κομμάτων για το 2024 έπρεπε νομικά να δημοσιευθούν έως τις 31 Μαΐου, ωστόσο μέχρι τις 18 Ιουνίου 2025 δεν είχαν δημοσιευθεί. Η Επιτροπή Ελέγχου της Βουλής ανταποκρίθηκε στην επίσημη καταγγελία του Vouliwatch, όχι επιβάλλοντας κυρώσεις στα κόμματα που παραβίασαν το νόμο, αλλά χορηγώντας τους χρονική παράταση. Οι δηλώσεις Πόθεν Έσχες για το 2023 και το 2024 παρέμεναν αδημοσίευτες μέχρι τον Σεπτέμβριο του 2025, μήνες μετά την προθεσμία τους, χωρίς καμία εξήγηση και χωρίς ημερομηνία δημοσίευσης. Το μητρώο δώρων της κυβέρνησης, που απαιτείται ετησίως βάσει του Ν. 4829/2021, έπρεπε να εξαναγκαστεί να υπάρξει για δεύτερη συνεχή χρονιά μέσω επίσημης καταγγελίας στην Εθνική Αρχή Διαφάνειας. Ακόμη και τότε, η δημοσιευμένη λίστα ήταν ανεπίσημη, αραιοκατοικημένη, χωρίς αποτίμηση, ανυπόγραφη και χωρίς καμία ένδειξη αρμόδιας αρχής.

Παράλληλα, η ανάλυση των αρχείων δωρεών για τις βουλευτικές εκλογές του 2023 αποκαλύπτει ένα σύστημα πολιτικής χρηματοδότησης όπου κυριαρχεί ένας μικρός αριθμός δωρητών υψηλής αξίας, με τους περισσότερους να συνεισφέρουν στο μέγιστο επιτρεπόμενο ποσό των 5.000 €, και με το 91,5% των καταγεγραμμένων δωρεών

να κατευθύνεται προς υποψήφιους ενός μόνο κόμματος. Οικογενειακές σχέσεις μεταξύ δωρητών και υποψηφίων εμφανίζονται κατ' εξακολούθηση στα αρχεία. Τα ερωτήματα που εγείρονται σχετικά με το όριο μεταξύ ιδιωτικής γενναιοδωρίας και πολιτικής εξάρτησης δεν έχουν απαντηθεί ουσιαστικά από καμιά θεσμική αρχή

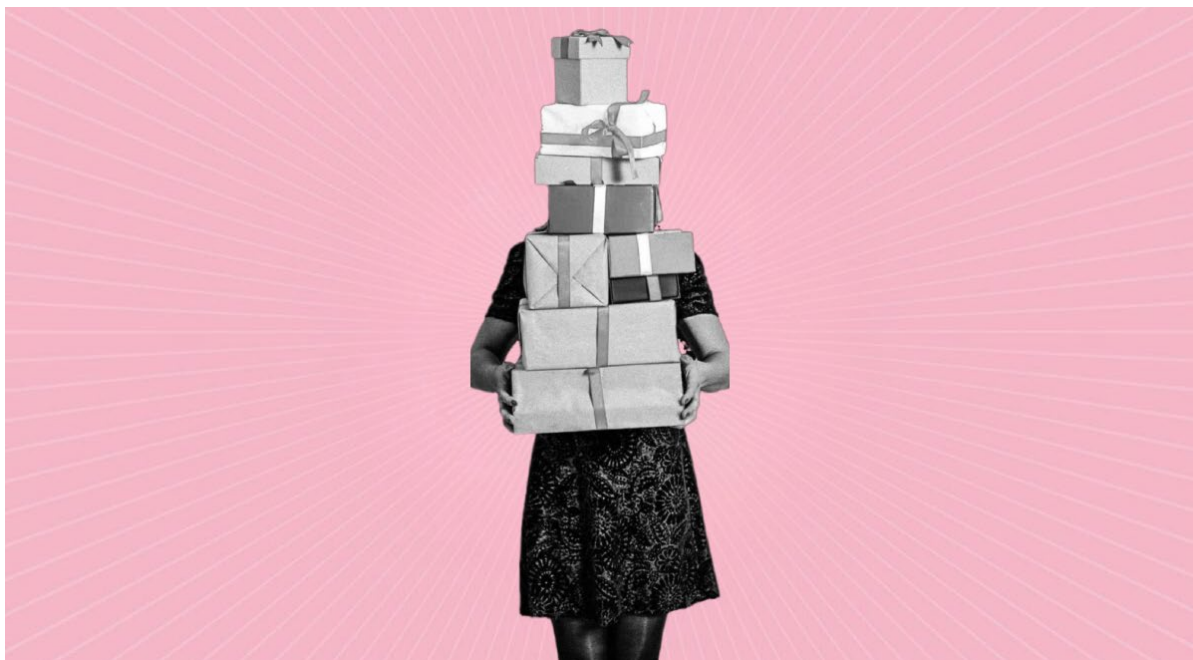
Τα προαναφερθέντα δεν αποτελούν μεμονωμένα περιστατικά αποτυχίας. Αντανακλούν, αντίθετα, ένα σύστημα στο οποίο οι υποχρεώσεις διαφάνειας υπάρχουν μόνο στα χαρτιά και πουθενά αλλού, και στο οποίο οι πολίτες δεν διαθέτουν αξιόπιστα, ολοκληρωμένα και μηχανικά αναγνώσιμα στοιχεία σχετικά με το ποιος χρηματοδοτεί τους πολιτικούς εκπροσώπους τους ή τι περιουσιακά στοιχεία κατέχουν οι εν λόγω εκπρόσωποι.

4.1.2 Τι Κάναμε

Το Vouliwatch ασχολήθηκε με αυτό το σύνολο ζητημάτων μέσω ενός συνεχούς συνδυασμού αιτημάτων πρόσβασης σε πληροφορίες, επίσημων καταγγελιών, ανάλυσης πρωτογενών δεδομένων, δημόσιας υπεράσπισης και διεθνούς συντονισμού.

Μωτρώα Δώρων Κυβέρνησης

Μετά από ένα αναπάντητο αίτημα πρόσβασης που υποβλήθηκε στις 11 Μαρτίου 2025, το Vouliwatch κατέθεσε επίσημη καταγγελία στην Εθνική Αρχή Διαφάνειας στις 2 Απριλίου 2025 ζητώντας τη δημοσίευση της λίστας δώρων του 2024 (Δώρα πολιτικών Vol. 2 • Προσφυγή Vouliwatch στην ΕΑΔ). Η Αρχή δικάωσε την καταγγελία στις 25 Απριλίου 2025, διατάσσοντας τη Γενική Γραμματεία του Πρωθυπουργού να δημοσιεύσει τη λίστα εντός επτά ημερών (Δώρα πολιτικών Vol.2 • Δικαίωση (;) Vouliwatch από την ΕΑΔ). Η δημοσίευση ακολούθησε στις 9 Μαΐου 2025, υπό πίεση και με σημαντικές ελλείψεις (Δώρα πολιτικών Vol.2 • Για 2η χρονιά πετύχαμε τη δημοσίευση της λίστας «ναι μεν, αλλά»). Τον Δεκέμβριο του 2025, για πρώτη φορά από τότε που εισήχθη η υποχρέωση πριν από τρία χρόνια, η κυβέρνηση δημοσίευσε τη λίστα δώρων του 2025 χωρίς να εξαναγκαστεί (Δώρα πολιτικών • Για πρώτη φορά δημοσιεύονται, χωρίς να προσφύγουμε).

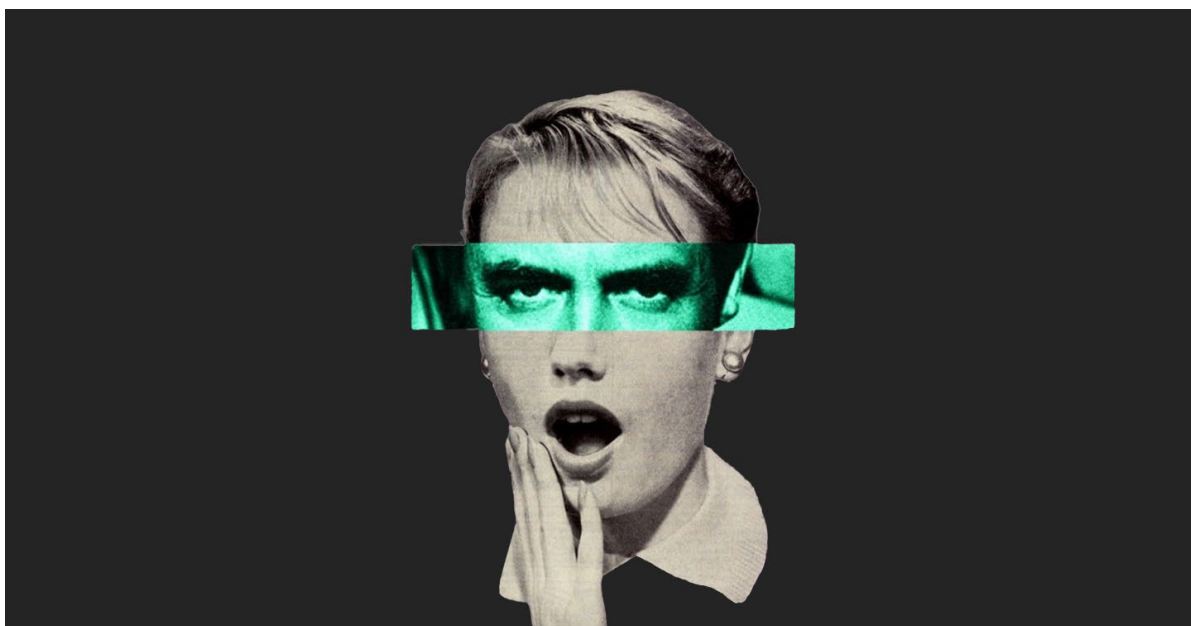
Το Vouliwatch το αναγνώρισε ως μια ουσιαστική μετατόπιση, ενώ τεκμηρίωσε τις συνεχιζόμενες ελλείψεις της λίστας: καμία επίσημη μορφή, καμία αποτίμηση δώρων, καμία υπογραφή, καμία αρμόδια αρχή. Το μωτρώο έχει πλέον δημοσιευθεί για δύο συνεχόμενα χρόνια ως άμεσο αποτέλεσμα της νομικής πίεσης του Vouliwatch. Αυτή είναι μια ιχνηλατήσιμη, τεκμηριωμένη μετατόπιση συμπεριφοράς σε θεσμικό επίπεδο.

Ισολογισμοί Κομμάτων

Τον Ιούνιο του 2025, έχοντας διαπιστώσει ότι τα κόμματα δεν είχαν δημοσιεύσει τις ετήσιες οικονομικές τους καταστάσεις για το 2024 μέχρι τη νομική προθεσμία της 31ης Μαΐου, το Vouliwatch υπέβαλε επίσημη καταγγελία στην Επιτροπή Ελέγχου της Βουλής ζητώντας έρευνα και κυρώσεις ([Που είναι οι ισολογισμοί των κομμάτων; Το Vouliwatch αναφέρει](#)). Όταν η Επιτροπή απάντησε τον Ιούλιο χορηγώντας παρατάσεις αντί να επιβάλει κυρώσεις, το Vouliwatch κατέθεσε δεύτερη καταγγελία χαρακτηρίζοντας δημόσια τη συμπεριφορά της Επιτροπής ως θεσμική προστασία παραβατών και όχι ανεξάρτητη εποπτεία.

Δηλώσεις Περιουσιακής Κατάστασης

Δηλώσεις περιουσιακής κατάστασης. Το Vouliwatch απέστειλε επανειλημμένα γραπτά αιτήματα στην Επιτροπή Ελέγχου της Βουλής ρωτώντας γιατί οι δηλώσεις Πόθεν Έσχες για τα έτη 2023 και 2024 δεν είχαν δημοσιευθεί και τότε αναμενόταν η δημοσίευσή τους ([Που είναι τα πόθεν έσχες; Το Vouliwatch ρωτάει](#)).

Παράλληλα, δημοσίευσε λεπτομερή ανάλυση του υφιστάμενου πλαισίου, τεκμηριώνοντας ότι οι δηλώσεις αντιμετωπίζονται συνήθως ως τυπική διαδικασία, καταγράφονται ως «υποβληθείσες» χωρίς ουσιαστικό έλεγχο, και ότι οι δηλώσεις οικονομικών συμφερόντων δεν υπόκεινται σε καμία υποχρέωση δημοσίευσης ([Πόθεν Έσχες: Ένα θεσμικό εργαλείο που παραμένει χωρίς «δόντια»](#)). Οι πολίτες στερούνται κρίσιμες πληροφορίες για τα οικονομικά συμφέροντα των εκλεγμένων αντιπροσώπων τους. Αυτό δεν αποτελεί παράλειψη αλλά στην ουσία είναι δομική στάση.

Ανάλυση Δωρεών

Το Vouliwatch συγκέντρωσε και ανέλυσε τα αρχεία της Επιτροπής Ελέγχου σχετικά με τις ιδιωτικές δωρεές προς υποψήφιους βουλευτές στις εκλογές του 2023, καλύπτοντας 180 καταγεγραμμένες δωρεές συνολικής αξίας περίπου 770.000 € ([Οι δωρεές προς τους υποψήφιους βουλευτές το 2023 σε αριθμούς](#)). Η ανάλυση εντόπισε τους υποψήφιους με τα υψηλότερα σύνολα συγκέντρωσης κεφαλαίων, χαρτογράφησε τη συγκέντρωση δωρεών στο μέγιστο επιτρεπόμενο ποσό των 5.000 €, τεκμηρίωσε τη ροή του 91,5% όλων των δωρεών προς υποψήφιους της Νέας Δημοκρατίας και επισήμανε πολλαπλές περιπτώσεις οικογενειακών σχέσεων μεταξύ δωρητών και υποψηφίων. Αυτά τα ευρήματα είναι στοιχεία που δεν θα είχαν γίνει αντικείμενο δημόσιας συζήτησης χωρίς την παρούσα μελέτη. Οι πολίτες, οι δημοσιογράφοι και οι ερευνητές μπορούν πλέον να διαπιστώσουν ποιοι χρηματοδοτούν τους υποψηφίους για το ελληνικό κοινοβούλιο, καθώς και ότι αυτή η διαφάνεια έχει σημασία.

Διεθνής Συντονισμός

Στις 9 Δεκεμβρίου 2025, σε σχέση με την 11η Διάσκεψη των Κρατών-Μελών της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών κατά της Διαφθοράς, το Vouliwatch συνυπέγραψε μια διεθνή έκκληση της κοινωνίας των πολιτών για διαδικτυακή γνωστοποίηση πολιτικών εσόδων και δαπανών, διαφάνεια πραγματικών δικαιούχων, ανεξάρτητη εποπτεία και ενισχυμένο μηχανισμό επανεξέτασης της UNCAC (Το Vouliwatch συνυπογράφει διεθνή παρέμβαση για διαφανή πολιτική χρηματοδότηση), επεκτείνοντας τη δράση του οργανισμού στη διεθνή διάσταση του προβλήματος και καταδεικνύοντας ότι η θέση του Vouliwatch είναι πάγια προσανατολισμένη προς την οδό των μεταρρυθμίσεων και δεν είναι απλώς μια συγκρουσιακή στάση.

4.1.3 Θεσμική Ανταπόκριση

Η Εθνική Αρχή Διαφάνειας εκπλήρωσε το καθήκον της. Και οι δύο καταγγελίες του Vouliwatch σχετικά με το μητρώο δώρων της κυβέρνησης έγιναν δεκτές, με την καταγγελία του 2025 να επιλύεται με την Απόφαση 2179/25.04.2025, η οποία έδωσε στη Γενική Γραμματεία προθεσμία επτά ημερών για τη δημοσίευση. Η Αρχή έχει πλέον διαπιστώσει δύο φορές ότι η υποχρέωση αυτή είναι νομικά εκτελεστή. Η επακόλουθη εθελοντική δημοσίευση του καταλόγου του 2025, όσο ατελής και αν είναι, υποδηλώνει ότι η συνεχής και τεκμηριωμένη πίεση αρχίζει να αποδίδει καρπούς.

Η Επιτροπή Κοινοβουλευτικού Ελέγχου παρουσίασε μια διαφορετική εικόνα. Αντιμέτωπη με εκτεταμένη μη συμμόρφωση όσον αφορά τους ισολογισμούς των κομμάτων, προτίμησε τη συμβιβαστική προσέγγιση αντί της επιβολής των κανόνων, χορηγώντας παρατάσεις σε κόμματα που είχαν ήδη παραβιάσει τις νόμιμες προθεσμίες τους, χωρίς καμία δημόσια εξήγηση για τον λόγο που δεν επιβλήθηκαν κυρώσεις. Όσον αφορά τις δηλώσεις περιουσιακών στοιχείων, δεν προσέφερε τίποτα πέρα από σιωπή. Το αν η Επιτροπή θεωρεί τον εαυτό της ως ανεξάρτητο εποπτικό όργανο ή ως διοικητικό συντονιστή των κομμάτων που καλείται να ελέγχει είναι ένα ερώτημα στο οποίο μέχρι στιγμής αρνείται να απαντήσει.

4.1.4 Τι Ακολουθεί

Ο κατάλογος δωρεών της κυβέρνησης δημοσιεύθηκε για πρώτη φορά εθελοντικά, μια σημαντική αλλαγή, όσο ατελής κι αν είναι. Οι κύριες προτεραιότητες για την επόμενη περίοδο είναι πιο συγκεκριμένες και περιορισμένες: η διασφάλιση της δημοσίευσης του καταλόγου δωρεών του 2024, η άσκηση πίεσης στην Επιτροπή Κοινοβουλευτικού Ελέγχου για την επιβολή πραγματικών κυρώσεων στα κόμματα που δεν τήρησαν τις προθεσμίες υποβολής των ισολογισμών τους, καθώς και η προώθηση του προγράμματος νομοθετικών μεταρρυθμίσεων σχετικά με τις δηλώσεις περιουσίας και τις δωρεές, μέσω των προτάσεων του Vouliwatch στο πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής κατά της Διαφθοράς.

4.2 Λόμπινγκ, Επιρροή & Καταπολέμηση της Διαφθοράς

4.2.1 Το Πρόβλημα

Η δημοκρατική διακυβέρνηση λειτουργεί καλύτερα όταν οι αποφάσεις λαμβάνονται από δημόσιους υπαλλήλους που λογοδοτούν και υπόκεινται σε δημόσιο έλεγχο. Στην Ελλάδα, ένα αυξανόμενο μέρος αυτών των αρμοδιοτήτων μεταβιβάζεται σιωπηλά σε ιδιωτικές εταιρείες συμβούλων και μεσάζοντες επιρροής, οι οποίοι δραστηριοποιούνται σε μεγάλο βαθμό εκτός οποιουδήποτε ουσιαστικού πλαισίου διαφάνειας.

Οι αριθμοί είναι εντυπωσιακοί. Μεταξύ 2017 και 2025, το ελληνικό κράτος ανέθεσε πάνω από 3.000 συμβουλευτικές συμβάσεις αξίας περίπου 1,56 δισ. € σε ιδιωτικές εταιρείες. Περισσότερο από το 87% αυτής της δαπάνης αφορά όχι τεχνική υποστήριξη αλλά σχεδιασμό πολιτικής και λήψη αποφάσεων, δηλαδή βασικές λειτουργίες που κανονικά ανήκουν στη δημόσια διοίκηση. Λιγότερο από το 1% των εταιρειών απορρόφησε περίπου το 57% της συνολικής δαπάνης. Ο όγκος των συμβάσεων αυξήθηκε από 171 το 2018 σε 613 το 2023. Αυτό αντιστοιχεί σε αύξηση 258% σε πέντε χρόνια.

Εν τω μεταξύ, το νομικό πλαίσιο που αποσκοπεί στη ρύθμιση του ποιος επηρεάζει αυτές τις αποφάσεις, ο Νόμος 4829/2021 περί άσκησης πίεσης, έχει οδηγήσει στη δημιουργία ενός Μητρώου Διαφάνειας το οποίο είναι τόσο ελλιπές ώστε να είναι ουσιαστικά άνευ σημασίας. Λιγότερες από 35 οργανώσεις εγγράφηκαν κατά τα δύο πρώτα έτη λειτουργίας του, καταγράφοντας συνολικά 11 συναντήσεις και δύο επικοινωνίες μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου σε ολόκληρη την περίοδο του παρόντος report.

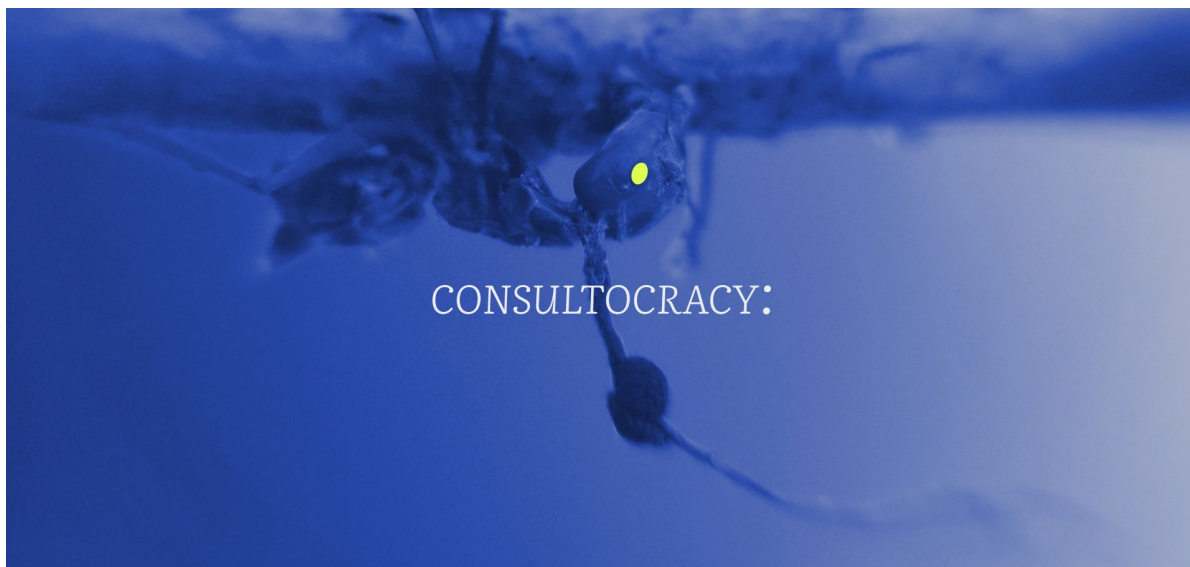
Το αποτέλεσμα είναι ένα δημοκρατικό έλλειμμα που εκδηλώνεται ταυτόχρονα σε δύο επίπεδα. Από τη μία πλευρά, ιδιωτικοί σύμβουλοι διαμορφώνουν τη δημόσια πολιτική με περιορισμένο έλεγχο και χωρίς υποχρέωση γνωστοποίησης συγκρούσεων συμφερόντων. Από την άλλη, οι εκπρόσωποι συμφερόντων που επιδιώκουν να επηρεάσουν την εν λόγω πολιτική δραστηριοποιούνται σε ένα ρυθμιστικό πλαίσιο χωρίς ουσιαστική επιβολή των κανόνων, χωρίς συστηματική παρακολούθηση και χωρίς κυρώσεις σε περίπτωση μη συμμόρφωσης. Οι πολίτες δεν έχουν πρόσβαση στις πληροφορίες που χρειάζονται για να κατανοήσουν ποιος λαμβάνει τις αποφάσεις, για λογαριασμό ποιου και ποια οικονομικά συμφέροντα διακυβεύονται.

4.2.2 Τι Κάναμε

Το Vouliwatch ασχολήθηκε με αυτό το σύνολο ζητημάτων μέσω πρωτότυπης έρευνας δεδομένων, ανάπτυξης πλατφόρμας, επίσημων υποβολών προτάσεων και άμεσης συνεργασίας με διεθνείς φορείς καταπολέμησης της διαφθοράς.

— Η Πλατφόρμα **Consultocracy**

Σε συνεργασία με το ερευνητικό μέσο Solomon, το Vouliwatch συγκέντρωσε μια ολοκληρωμένη βάση δεδομένων κρατικών συμβουλευτικών συμβάσεων χρησιμοποιώντας επίσημα δεδομένα δημοσίων συμβάσεων από το μητρώο ΚΗΜΔΗΣ, καλύπτοντας την περίοδο «Ιούνιος 2017 – Δεκέμβριος 2025».

Η έρευνα εντόπισε 3.079 συμβάσεις αξίας περίπου 1,56 δισ. € που ανατέθηκαν σε 1.266 αναδόχους. Πάνω από το 62% ανατέθηκε με απευθείας ανάθεση. Λιγότερο από το 1% των εταιρειών απορρόφησε περίπου το 57% της συνολικής δαπάνης. Και το 87% της δαπάνης αφορούσε σχεδιασμό πολιτικής και λήψη αποφάσεων και όχι τεχνική υποστήριξη. Το Vouliwatch και το Solomon δημιούργησαν μια διαδραστική δημόσια πλατφόρμα που επιτρέπει σε πολίτες, δημοσιογράφους και ερευνητές να εξερευνήσουν το πλήρες σύνολο δεδομένων, την οποία παρουσίασαν σε δημόσια εκδήλωση στις 24 Φεβρουαρίου 2026 (*Consultocracy: Υπάρχει λογοδοσία όταν αποφασίζουν οι σύμβουλοι;*). Ένα συνοδευτικό κείμενο εξέτασε τις ευρύτερες επιπτώσεις αυτής της τάσης εξωτερικής ανάθεσης για τη δημοκρατική λογοδοσία και την ικανότητα της δημόσιας διοίκησης (*Consultocracy: Υπάρχει λογοδοσία όταν αποφασίζουν οι σύμβουλοι;*).

Η πλατφόρμα είναι το πρώτο ολοκληρωμένο, δημόσια προσβάσιμο σύνολο δεδομένων για κρατικές συμβουλευτικές συμβάσεις στην Ελλάδα. Η συγκέντρωση συμβάσεων σε έναν μικρό αριθμό εταιρειών, η επικράτηση των απευθείας αναθέσεων και η αύξηση 258% του όγκου συμβάσεων από το 2018 είναι πλέον τεκμηριωμένα γεγονότα στη δημόσια σφαίρα και όχι εντυπώσεις ή ισχυρισμοί.

Όταν ο κυβερνητικός εκπρόσωπος αμφισβήτησε δημόσια την αξιοπιστία της έρευνας, το Vouliwatch απάντησε άμεσα: η μελέτη συγκεντρώνει επίσημα δεδομένα του ΚΗΜΔΗΣ, καλύπτει οκτώ χρόνια που εκτείνονται σε διαφορετικές κυβερνήσεις και δεν εκτιμά το ύψος των κερδών (*Consultocracy: Τα επίσημα δεδομένα δεν είναι «εντυπώσεις»*). Η πρόσκληση στην κυβέρνηση να δημοσιεύσει τα δικά της στοιχεία δεν έχει γίνει αποδεκτή. Κόμματα της αντιπολίτευσης χρησιμοποίησαν την έρευνα ως βάση για κοινοβουλευτικές ερωτήσεις, αποδεικνύοντας την πρακτική της χρησιμότητα πέρα από τους κύκλους της Κοινωνίας των Πολιτών.

— Ανάλυση του Μητρώου Διαφάνειας Λόμπινγκ

Το Vouliwatch δημοσίευσε μια λεπτομερή αξιολόγηση της εφαρμογής του Ν. 4829/2021 και του Μητρώου Διαφάνειας που δημιούργησε (*Μητρώο Lobbying • Ετήσια Αναφορά Vouliwatch 2024*).

Παρά το γεγονός ότι ο νόμος τέθηκε σε ισχύ τον Σεπτέμβριο του 2021 και το μητρώο ξεκίνησε τον Δεκέμβριο του 2022, τα δεδομένα παρέμεναν ελάχιστα μέχρι τον Οκτώβριο του 2024: 34 εγγεγραμμένες οργανώσεις, 11 καταγεγραμμένες συναντήσεις και δύο καταγεγραμμένες επικοινωνίες μέσω email. Οι εγγεγραμμένοι λομπίστες δεν είχαν υποβάλει τις ετήσιες δηλώσεις που απαιτεί ο νόμος. Οι δηλώσεις που είχαν υποβληθεί ήταν συχνά ασαφείς, ελλιπείς ή ασυνεπείς με τα αρχεία των δημόσιων φορέων με τους οποίους οι λομπίστες ισχυρίζονταν ότι συναντήθηκαν. Τα τμήματα του μητρώου για στατιστικά δεδομένα και ευαισθητοποίηση ήταν εντελώς άδεια. Το Vouliwatch ρώτησε επίσημα αν οποιεσδήποτε δηλώσεις είχαν ελεγχθεί και αν είχαν επιβληθεί ποτέ κυρώσεις.

Αυτή η ανάλυση παρείχε την πρώτη συστηματική αξιολόγηση της εφαρμογής του νόμου, καθιερώνοντας ένα αντικειμενικό σημείο αναφοράς έναντι του οποίου μπορεί να μετρηθεί η μελλοντική πρόοδος ή η συνεχιζόμενη αποτυχία.

■ Συνεργασία με τη GRECO

Στις 5 Ιουνίου 2025, ο Διευθυντής του Vouliwatch, Στέφανος Λουκόπουλος, μίλησε σε παράλληλη εκδήλωση κατά τη διάρκεια της 100ής συνόδου της GRECO (**Το Vouliwatch στην 100ή Σύνοδο της GRECO στο Στρασβούργο**), υποστηρίζοντας τη συμμετοχή της Κοινωνίας των Πολιτών στις διαδικασίες αξιολόγησης, την αποτελεσματική εποπτεία των οικονομικών συμφερόντων των μελών του κοινοβουλίου και μηχανισμούς παρακολούθησης που υπερβαίνουν τις δεσμεύσεις στα χαρτιά. Το Vouliwatch πίεσε τη GRECO να διασφαλίσει ότι οι συστάσεις της υλοποιούνται αντί να αναγνωρίζονται απλώς, και να καθιερώσει επίσημα κανάλια για τη συμμετοχή της Κοινωνίας των Πολιτών στις διαδικασίες παρακολούθησης. Οι ανησυχίες για την επιβολή του νόμου περί λόμπινγκ και τις κοινοβουλευτικές συγκρούσεις συμφερόντων είναι πλέον επίσημα καταγεγραμμένες ενώπιον του διεθνούς οργάνου που είναι υπεύθυνο για την αξιολόγηση του ελληνικού πλαισίου καταπολέμησης της διαφθοράς.

■ Προτάσεις για το Εθνικό Σχέδιο κατά της Διαφθοράς

Το Vouliwatch υπέβαλε λεπτομερείς προτάσεις για το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο της Ελλάδας για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς που καλύπτει την περίοδο 2026–2030 (**Το Vouliwatch στο Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Καταπολέμησης Διαφθοράς**). Όσον αφορά το λόμπινγκ, οι προτάσεις ζητούν αναθεώρηση του Ν. 4829/2021 ώστε να καλύπτει όλους τους εκπροσώπους συμφερόντων συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών και των μη αμειβόμενων λομπιστών, υποχρεωτική καταγραφή σε πραγματικό χρόνο κάθε συνάντησης λόμπινγκ με τουλάχιστον μηνιαία δημοσίευση δεδομένων και συστηματικούς ελέγχους με έγκαιρες κυρώσεις για παραβάσεις. Όσον αφορά τις δηλώσεις περιουσιακής κατάστασης, το Vouliwatch ζητά την επέκταση των υποχρεώσεων στους πολιτικούς συμβούλους για τρία χρόνια μετά την αποχώρησή τους από τη θέση, την επαναφορά της υποχρεωτικής άρσης του τραπεζικού απορρήτου, και τη δημοσίευση των δηλώσεων οικονομικών συμφερόντων που υπάρχουν νομικά από το 2014 αλλά δεν έχουν εφαρμοστεί ποτέ. Όσον αφορά την πρόσβαση στην πληροφόρηση, οι προτάσεις προβλέπουν ένα ενιαίο νομικό πλαίσιο σύμφωνο με τη Σύμβαση του Τρόμπο, μια ισχυρή και ανεξάρτητη εποπτική αρχή, καθώς και εγγυήσεις ότι οι υποχρεωτικές δημοσιεύσεις πραγματοποιούνται στην πράξη. Αυτά αποτελούν έναν συγκεκριμένο, προσανατολισμένο στις μεταρρυθμίσεις οδικό χάρτη, ο οποίος αποτελεί πλέον επίσημα μέρος του αρχείου της διαβούλευσης.

4.2.3 Θεσμική Ανταπόκριση

Η έρευνα του Consultocracy προσέλκυσε σημαντική προσοχή από τα ΜΜΕ και προκάλεσε άμεση δημόσια συζήτηση. Ο κυβερνητικός εκπρόσωπος χαρακτήρισε τα ευρήματα ως «δημιουργία εντυπώσεων», αντί να ασχοληθεί με τα υποκείμενα δεδομένα. Το Vouliwatch απάντησε δημοσίως, επιβεβαιώνοντας ότι κάθε αριθμητικό στοιχείο της έρευνας προέρχεται από επίσημα αρχεία κρατικών προμηθειών. Παρά τις πολυάριθμες κοινοβουλευτικές ερωτήσεις και τη σημαντική προσοχή των μέσων ενημέρωσης που πυροδότησαν δημόσια συζήτηση, δεν έχουν ληφθεί επίσημα μέτρα για την αντιμετώπιση της συγκέντρωσης της εξωτερικής ανάθεσης, της επικράτησης των απευθείας αναθέσεων ή της μεταβίβασης της ικανότητας χάραξης πολιτικής σε εξωτερικές εταιρείες, όπως αποκαλύπτουν τα δεδομένα.

Όσον αφορά το λόμπινγκ, η κυβέρνηση δεν ανταποκρίθηκε στα τεκμηριωμένα ευρήματα του Vouliwatch για τις ελλείψεις δηλώσεις, τα άδεια τμήματα του μητρώου ή την απουσία επιβολής. Το Μητρώο Διαφάνειας παραμένει εξίσου αραιοκατοικημένο όπως ήταν στην πρώτη μας απόπειρα ανάλυσης. Η GRECO έλαβε υπόψη τις παρεμβάσεις μας στην 100ή σύνοδό της. Η Εθνική Αρχή Διαφάνειας έλαβε τις προτάσεις μας για το σχέδιο κατά της διαφθοράς και αναμένεται να δημοσιεύσει την τελική στρατηγική, αν και δεν έχει επιβεβαιωθεί κάποιο επίσημο χρονοδιάγραμμα.

4.2.4 Τι Ακολουθεί

Η πλατφόρμα «Consultocracy» άνοιξε ένα νέο μέτωπο στο έργο εποπτείας του Vouliwatch, μετατοπίζοντας το επίκεντρο από τις διαδικαστικές αδυναμίες στη διαρθρωτική μεταβίβαση της δημόσιας λήψης αποφάσεων σε ιδιωτικά χέρια. Οι άμεσες προτεραιότητες είναι η επικαιροποίηση της έρευνας αυτής με στοιχεία για τις δημόσιες συμβάσεις του 2026, η άσκηση πίεσης για την αναθεώρηση του Νόμου 4829/2021 ώστε να καλύπτει όλες τις κατηγορίες εκπροσώπων συμφερόντων, καθώς και η παρακολούθηση του κατά πόσον οι προτάσεις του Vouliwatch θα ενσωματωθούν στην τελική Εθνική Στρατηγική κατά της Διαφθοράς. Η ποιότητα του εν λόγω εγγράφου θα αποτελέσει ένα σημαντικό κριτήριο για την πραγματική δέσμευση της κυβέρνησης στην πραγματοποίηση μεταρρυθμίσεων.

4.3 Ποιότητα Νομοθεσίας & Κοινοβουλευτική Εποπτεία

4.3.1 Το Πρόβλημα

Η ικανότητα του Κοινοβουλίου να λειτουργεί ως γνήσιος έλεγχος της εκτελεστικής εξουσίας εξαρτάται από δύο πράγματα που συνεργάζονται: ισχυρούς εποπτικούς μηχανισμούς και υψηλής ποιότητας νομοθεσία. Στην Ελλάδα, και τα δύο παραμένουν δομικά υπονομευμένα.

Το έλλειμμα εποπτείας είναι ορατό στον τρόπο που τα κόμματα λογοδοτούν οικονομικά. Οι ισολογισμοί δημοσιεύονται καθυστερημένα ή καθόλου. Οι δηλώσεις Πόθεν Έσχες κατατίθενται ως τυπική διαδικασία αντί να υποβάλλονται σε ουσιαστικό έλεγχο. Η Επιτροπή Ελέγχου της Βουλής, που εποπτεύει αυτές τις υποχρεώσεις, έχει επιδείξει μια συνεπή προτίμηση για τη διευκόλυνση αντί της επιβολής.

Το μητρώο λόμπινγκ, που θα έπρεπε να παρέχει ένα παράθυρο πρόσβασης στο ποιος επηρεάζει τη νομοθεσία και πώς, κατέγραψε λιγότερες από 35 εγγεγραμμένες οργανώσεις και μόλις 11 συναντήσεις στα πρώτα δύο χρόνια λειτουργίας του, καμία από τις οποίες με βουλευτή. Αυτά τα στοιχεία δεν έχουν καμία σχέση με την πραγματική κλίμακα της δραστηριότητας λόμπινγκ στη χώρα.

Το έλλειμμα στην ποιότητα της νομοθεσίας είναι εξίσου επίμονο. Η ετήσια παρακολούθηση του Vouliwatch έχει τεκμηριώσει τα ίδια μοτίβα χρόνο με τον χρόνο: τροπολογίες που εισάγονται χωρίς επαρκή διαβούλευση, πολυνομοσχέδια που χρησιμοποιούνται για να περάσουν άσχετες διατάξεις, και μια νομοθετική διαδικασία που προτεραιοποιεί την ταχύτητα έναντι του ελέγχου. Το Κοινοβούλιο, που θα έπρεπε να λειτουργεί ως θεσμικό αντίβαρο στην εκτελεστική εξουσία, πολύ συχνά λειτουργεί ως όργανό της.

Αυτά δεν είναι τεχνικά προβλήματα. Είναι συμπτώματα ενός βαθύτερου δημοκρατικού ελλείμματος: ενός κοινοβουλίου που είναι ανεπαρκώς ανεξάρτητο, ανεπαρκώς διαφανές και ανεπαρκώς υπόλογο στους πολίτες που αντιπροσωπεύει.

4.3.2 Τι Κάναμε

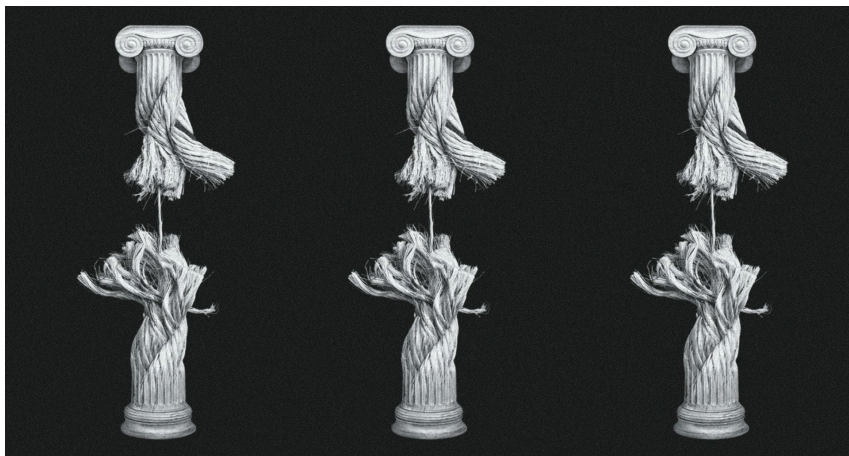
Το Vouliwatch ασχολήθηκε με αυτό το σύνολο ζητημάτων μέσω διεθνούς συνεργασίας, επίσημων υποβολών προτάσεων, πρωτότυπης παρακολούθησης και ανάλυσης, καθώς και με την έναρξη ενός νέου χρηματοδοτούμενου προγράμματος μεταρρύθμισης.

Συμμετοχή στο Περιφερειακό Συνέδριο του ΟΑΣΕ για την Κοινοβουλευτική Εποπτεία

Το Vouliwatch συμμετείχε στο Περιφερειακό Συνέδριο του ΟΑΣΕ για τη Νοτιοανατολική Ευρώπη σχετικά με την Κοινοβουλευτική Εποπτεία στη Βαρσοβία (**Το Vouliwatch στη Βαρσοβία στο Περιφερειακό Συνέδριο για την Κοινοβουλευτική Εποπτεία του ΟΑΣΕ**), παρουσιάζοντας την ελληνική οπτική σχετικά με τον κοινοβουλευτικό έλεγχο και αναδεικνύοντας τις διαρθρωτικές αδυναμίες της Ελλάδας σε ένα συγκριτικό περιφερειακό πλαίσιο. Το περιεχόμενο της παρέμβασης του Vouliwatch, συμπεριλαμβανομένων των επιχειρημάτων του υπέρ της θεσμοθέτησης επίσημων διαύλων συμμετοχής της Κοινωνίας των Πολιτών στους μηχανισμούς κοινοβουλευτικής λογοδοσίας, παρουσιάζεται αναλυτικά στην ενότητα 4.6.

Προτάσεις για την Εθνική Στρατηγική κατά της Διαφθοράς 2026-2030

Στο πλαίσιο της υποβολής των προτάσεών μας για το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Καταπολέμησης της Διαφθοράς (που αναλύεται στην ενότητα 4.2) (**Το Vouliwatch στο Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Καταπολέμησης Διαφθοράς**), το Vouliwatch συμπεριέλαβε ειδική δέσμη προτάσεων για την ενίσχυση του κοινοβουλευτικού ελέγχου, με έμφαση στην αυστηροποίηση των κανόνων περί σύγκρουσης συμφερόντων, τον εκσυγχρονισμό του συστήματος δηλώσεων Πόθεν Έσχες και την κωδικοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης στη δημόσια πληροφορία σε ένα ενιαίο νομοθετικό πλαίσιο.

Ετήσια ανάλυση του Μητρώου Διαφάνειας Λόμπινγκ

Το Vouliwatch δημοσίευσε την ετήσια αξιολόγησή του για το ελληνικό μητρώο λόμπινγκ (**Μητρώο Lobbying • Ετήσια Αναφορά Vouliwatch 2024**), εντοπίζοντας σοβαρές και επίμονες αποτυχίες συμμόρφωσης: μόνο 34 εγγεγραμμένες οντότητες, 11 καταγεγραμμένες συναντήσεις, δύο επικοινωνίες μέσω email, ελλείψεις δηλώσεις, και εντελώς άδεια τα τμήματα στατιστικών στοιχείων και ευαισθητοποίησης. Το Vouliwatch ρώτησε επίσημα αν οποιεσδήποτε δηλώσεις έχουν επαληθευτεί και αν είχαν επιβληθεί ποτέ κυρώσεις. Η ανάλυση καθιέρωσε ένα αντικειμενικό σημείο αναφοράς έναντι του οποίου μπορεί να αξιολογηθεί η μελλοντική πρόοδος ή η συνεχιζόμενη αποτυχία.

Παρακολούθηση Οικονομικών Καταστάσεων Κομμάτων

Το Vouliwatch τεκμηρίωσε ότι τα πολιτικά κόμματα δεν είχαν δημοσιεύσει τους ετήσιους ισολογισμούς τους για το 2024 μέχρι τη νόμιμη προθεσμία της 31ης Μαΐου και υπέβαλε επίσημη καταγγελία στην Επιτροπή Ελέγχου της Βουλής ζητώντας έρευνα και κυρώσεις (**Που είναι οι ισολογισμοί των κομμάτων; Το Vouliwatch αναφέρει**). Όταν η Επιτροπή ανταποκρίθηκε χορηγώντας παρατάσεις αντί να επιβάλει κυρώσεις, το Vouliwatch το χαρακτήρισε δημόσια ως

θεσμική προστασία παραβατών. Οι καταγγελίες δημιούργησαν ένα τεκμηριωμένο αρχείο μη συμμόρφωσης που χρησιμεύει ως σημείο αναφοράς για μελλοντικούς ισχυρισμούς λογοδοσίας.

■ Έλεγχος του Συστήματος Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης

Το Vouliwatch ρώτησε επίσημα γιατί οι δηλώσεις Πόθεν Έσχες για το 2023 και το 2024 δεν είχαν δημοσιευθεί μέχρι τις νομικές προθεσμίες τους (Που είναι τα πόθεν έσχες; Το Vouliwatch ρωτάει) και δημοσίευσε λεπτομερή ανάλυση τεκμηριώνοντας πώς το σύστημα λειτουργεί ως τυπική διαδικασία αντί ως γνήσιο εργαλείο λογοδοσίας (Πόθεν Έσχες: Ένα θεσμικό εργαλείο που παραμένει χωρίς «δόντια»). Οι δηλώσεις καταγράφονται ως υποβληθείσες χωρίς ουσιαστική επαλήθευση. Οι δηλώσεις οικονομικών συμφερόντων δεν έχουν δημοσιευτεί ποτέ παρόλο που υπάρχουν ως νομική υποχρέωση από το 2014. Ο εποπτικός φορέας που είναι αρμόδιος για τον έλεγχο τους δεν διαθέτει ούτε τους πόρους ούτε την εξουσιοδότηση για να εκτελέσει αποτελεσματικά το έργο του.

■ Εκκίνηση του Έργου PLATO

Τον Ιανουάριο του 2026, το Vouliwatch ξεκίνησε ένα νέο 13μηνο έργο με τίτλο «Ενίσχυση της Ανθεκτικότητας και Εμπιστοσύνης στο Κοινοβούλιο για την Προστασία του Κράτους Δικαίου» (PRT-RoL), χρηματοδοτούμενο από το Πρόγραμμα PLATO με προϋπολογισμό 59.974 €. Το έργο αντιμετωπίζει άμεσα τις δομικές αδυναμίες στη λειτουργία του Κοινοβουλίου που το Vouliwatch έχει τεκμηριώσει την τελευταία δεκαετία. Οι βασικές του δραστηριότητες περιλαμβάνουν μια θεσμική αξιολόγηση του Κοινοβουλίου χρησιμοποιώντας διεθνώς αναγνωρισμένους δείκτες σε πέντε θεματικούς άξονες: διαφάνεια και ανοιχτότητα, ανεξαρτησία από την εκτελεστική εξουσία, συμμόρφωση με τις συνταγματικές υποχρεώσεις, συμμετοχή και λογοδοσία, ηθική και δεοντολογία. Ένα συμμετοχικό εργαστήριο θα φέρει κοντά πολίτες και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών για να τροφοδοτήσουν άμεσα ένα Έγγραφο Πολιτικής με συγκεκριμένες συστάσεις μεταρρύθμισης. Θα ακολουθήσει μια εκστρατεία υπεράσπισης που θα στοχεύει τον Πρόεδρο της Βουλής, τον Γενικό Γραμματέα και τους επικεφαλής κοινοβουλευτικών ομάδων, συνοδευόμενη από μια εκστρατεία ευαισθητοποίησης του κοινού. Το έργο θα διαρκέσει μέχρι τον Ιανουάριο του 2027 και σηματοδοτεί ένα ποιοτικό βήμα προς τα εμπρός: από την καταγραφή των κοινοβουλευτικών αποτυχιών έως τη διαμόρφωση της βάσης τεκμηρίωσης, των προτάσεων μεταρρύθμισης και της στρατηγικής προώθησης που απαιτούνται για την αντιμετώπισή τους σε δομικό επίπεδο.

4.3.3 Θεσμική Ανταπόκριση

Οι θεσμικές αντιδράσεις παρέμειναν περιορισμένες καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς. Η Επιτροπή Κοινοβουλευτικού Ελέγχου δεν επέβαλε κυρώσεις στα κόμματα που δεν τήρησαν τις προθεσμίες δημοσίευσης

των ισολογισμών τους, επιλέγοντας αντ' αυτού να χορηγήσει παρατάσεις. Δεν απάντησε στα γραπτά αιτήματα του Vouliwatch σχετικά με τις μη δημοσιευμένες δηλώσεις περιουσιακών στοιχείων. Η Εθνική Στρατηγική κατά της Διαφθοράς δεν είχε οριστικοποιηθεί κατά τη λήξη της περιόδου αναφοράς. Οι αρμόδιες αρχές για το μητρώο εκπροσώπησης συμφερόντων δεν αντιμετώπισαν τις παραβάσεις συμμόρφωσης που κατέγραψε το Vouliwatch, ενώ δεν προέκυψαν στοιχεία για κυρώσεις ή μέτρα επιβολής.

Το συνέδριο του ΟΑΣΕ παρείχε μια πολύτιμη πλατφόρμα για περιφερειακή ανταλλαγή, αλλά οι δεσμεύσεις που αναλήφθηκαν εκεί δεν έχουν ακόμη μεταφραστεί σε αλλαγές στην εγχώρια κοινοβουλευτική πρακτική.

4.3.4 Τι Ακολουθεί

Η έναρξη του προγράμματος PLATO τον Ιανουάριο του 2026 σηματοδοτεί την αρχή της πιο οργανωμένης μέχρι σήμερα παρέμβασης του Vouliwatch στον τομέα της κοινοβουλευτικής μεταρρύθμισης. Η θεσμική αξιολόγηση, η συγκριτική έρευνα, το έγγραφο πολιτικής και η εκστρατεία προώθησης που θα παράγει έως τον Ιανουάριο του 2027 έχουν σχεδιαστεί όχι μόνο για να τεκμηριώσουν τις αποτυχίες του Κοινοβουλίου στον τομέα της λογοδοσίας, αλλά και για να παρουσιάσουν ένα αξιόπιστο, τεκμηριωμένο πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων απευθείας στους ανθρώπους που διαθέτουν τη θεσμική εξουσία να το υλοποιήσουν. Το αν θα το πράξουν θα πει πολλά για το πού βρίσκεται η ελληνική δημοκρατία.

4.4 Κράτος Δικαίου & Θεμελιώδη Δικαιώματα

4.4.1 Το Πρόβλημα

Το περιβάλλον του κράτους δικαίου στην Ελλάδα παραμένει εύθραυστο, ενώ το χάσμα μεταξύ των επίσημων δεσμεύσεων και της πραγματικότητας συνεχίζει να διευρύνεται. Ανεξάρτητοι οργανισμοί καταγράφουν, χρόνο με το χρόνο, τις ίδιες αλληλένδετες παθογένειες: ένα δικαστικό σύστημα που λειτουργεί αργά και επιλεκτικά, νομοθετικές μεταρρυθμίσεις που είναι επιφανειακές ή διακοσμητικές, υποχρεώσεις διαφάνειας που δεν επιβάλλονται, έναν Τύπο που δέχεται πιέσεις λόγω της συγκέντρωσης της ιδιοκτησίας και του νομικού εκφοβισμού (slapps) καθώς και θεμελιώδη δικαιώματα που υπονομεύονται από ενέργειες της εκτελεστικής εξουσίας που ξεπερνούν τον δικαστικό έλεγχο.

Αυτό που καθιστά ιδιαίτερα δύσκολο να αντιμετωπιστεί είναι ότι τα διεθνή όργανα που είναι επιφορτισμένα με την αξιολόγηση έχουν επανειλημμένα αποτύχει να το αντανakλούν με ακρίβεια. Η ετήσια Έκθεση για το Κράτος Δικαίου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, που θα έπρεπε να είναι ο κύριος μηχανισμός λογοδοσίας, έχει συνεχώς παρουσιάσει μια εξωπραγματικά θετική εικόνα της Ελλάδας, χαρακτηρίζοντας τους θεσμούς ως αποτελεσματικούς και τις μεταρρυθμίσεις ως ουσιαστικές με τρόπους που δεν έχουν καμία σχέση με τις αποδείξεις που της υποβάλλουν οι οργανώσεις της Κοινωνίας των Πολιτών. Όταν οι εποπτικοί φορείς αντλούν ψευδή αίσθηση ασφάλειας από επιλεκτικά στοιχεία, δεν αρκούνται απλώς στο να μην προσφέρουν βοήθεια. Δυσκολεύουν ενεργά τη λογοδοσία, παρέχοντας κάλυψη σε κυβερνήσεις που δεν επιθυμούν να προχωρήσουν σε μεταρρυθμίσεις.

Η υπό εξέταση χρονική περίοδος πρόσθεσε δύο νέα σοβαρά ζητήματα σε αυτό το ήδη ανησυχητικό σκηνικό. Ένας νόμος που αναστέλλει τις αιτήσεις ασύλου για τους αφιχθέντες από τη Βόρεια Αφρική, ο οποίος ψηφίστηκε τον Ιούλιο του 2025, διέταξε άμεσες απελάσεις χωρίς καταγραφή, παραβιάζοντας κατάφωρα το διεθνές δίκαιο και το δίκαιο της ΕΕ. Το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο εγκατέστησε κάμερες παρακολούθησης σε όλους τους χώρους του χωρίς

να ενημερώσει τους φοιτητές ή το προσωπικό, χωρίς μια διαφανή πολιτική επεξεργασίας δεδομένων και χωρίς να ανταποκριθεί στα επακόλουθα αιτήματα για πληροφορίες. Καμία από τις δύο εξελίξεις δεν συνέβη στο κενό. Και οι δύο αντανakλούν ένα ευρύτερο μοτίβο, στο πλαίσιο του οποίου οι κρατικοί θεσμοί ενεργούν πρώτα και λογοδοτούν αργότερα, εάν και εντελώς.

4.4.2 Τι Κάναμε

Το Vouliwatch ασχολήθηκε με αυτό το σύνολο ζητημάτων μέσω δράσεων συνηγορίας στο πλαίσιο συνασπισμών, επίσημης κριτικής των θεσμικών αξιολογήσεων, νομικής παρέμβασης και αιτημάτων πρόσβασης σε πληροφορίες.

Κοινή έκθεση και συνέντευξη Τύπου για το Κράτος Δικαίου

Στις 11 Φεβρουαρίου 2026, το Vouliwatch και επτά οργανώσεις-εταίροι (HIAS Ελλάδος, Refugee Support Aegean, Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες, Ελληνική Ένωση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, Homo Digitalis, Reporters United και Solomon) πραγματοποίησαν συνέντευξη Τύπου με τίτλο «Τώρα δεν είναι η ώρα να μιλήσουμε για τη νομιμότητα» (Τώρα δεν είναι η ώρα να μιλήσουμε για τη νομιμότητα) και δημοσίευσαν το συνοδευτικό δελτίο Τύπου (Τώρα (δεν) είναι η ώρα να μιλήσουμε για τη νομιμότητα). Η εκδήλωση παρουσίασε τα κύρια ευρήματα της τέταρτης συνεχούς κοινής υποβολής του συνασπισμού στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την Έκθεση Κράτους Δικαίου 2025, τεκμηριώνοντας αλληλένδετες αποτυχίες σε πολλαπλά μέτωπα: το σύστημα δικαιοσύνης, την ποιότητα της νομοθεσίας, τη διαφάνεια, την ελευθερία του Τύπου, τον χώρο της κοινωνίας των πολιτών και την προστασία προσωπικών δεδομένων. Το εύρος της συμμαχίας, οκτώ οργανώσεις που δραστηριοποιούνται στους τομείς της μετανάστευσης, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της προστασίας δεδομένων, της ερευνητικής δημοσιογραφίας, της διαφάνειας και της κοινοβουλευτικής παρακολούθησης, προσέδωσε στην παρέμβαση μια βαρύτητα και μια αξιοπιστία που καμία οργάνωση δεν θα μπορούσε να επιτύχει μόνη της.

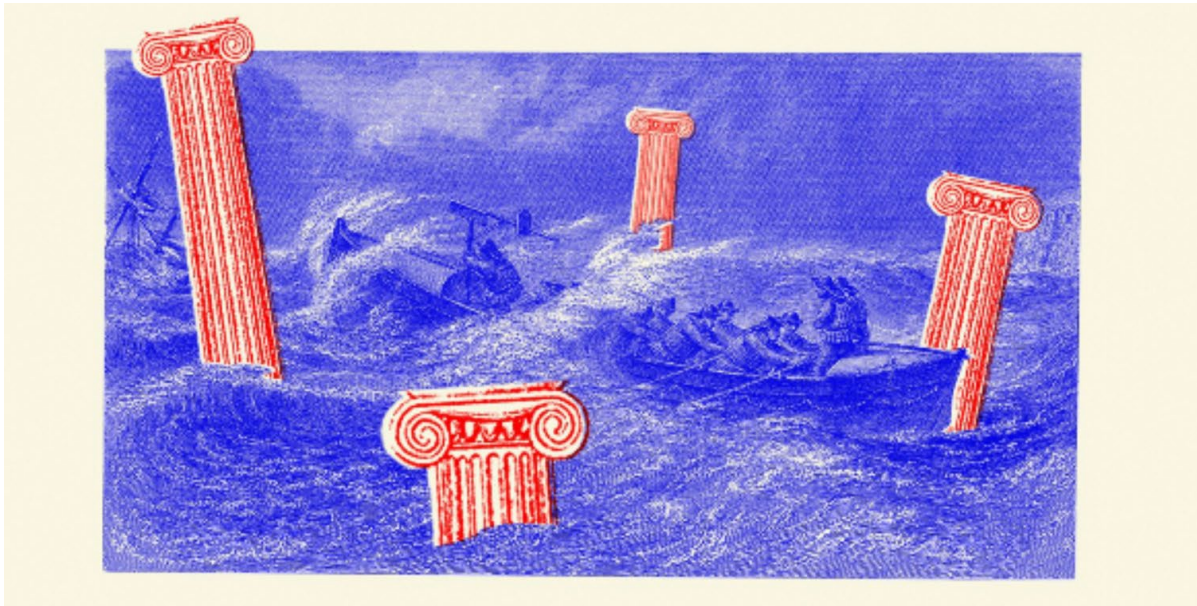
Κριτική στην Έκθεση Κράτους Δικαίου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Στις 11 Ιουλίου 2025, μετά τη δημοσίευση της ετήσιας αξιολόγησης της Επιτροπής, το Vouliwatch και οι εταίροι του δημοσίευσαν μια λεπτομερή απάντηση τεκμηριώνοντας τι είχε παραλείψει ή είχε παρουσιάσει λανθασμένα η έκθεση (Νέα Έκθεση της Κομισιόν για το Κράτος Δικαίου). Η Επιτροπή είχε και πάλι χαρακτηρίσει τους ελληνικούς θεσμούς με αδικαιολόγητα θετικούς όρους, αποτυγχάνοντας να αντιμετωπίσει την αρχειοθέτηση της υπόθεσης Predator, τις καθυστερήσεις στην έρευνα για τα Τέμπη, τις συστημικές ελλείψεις που επισήμαναν το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και τα όργανα του ΟΗΕ, την περιορισμένη χρήση του μητρώου διαφάνειας λόμπινγκ, τα διαχρονικά κενά στις δηλώσεις Πόθεν Έσχες και στα οικονομικά των κομμάτων, και τον περιορισμό της δράσης της ΚτΠ. Η κριτική κατέγραψε τις μεθοδολογικές ελλείψεις της Επιτροπής και δημιούργησε ένα σημείο αναφοράς για την αξιολόγηση του κατά πόσον οι μελλοντικές εκθέσεις παρουσιάζουν βελτίωση.

Καταδίκη της Αναστολής Δικαιωμάτων Ασύλου

Στις 16 Ιουλίου 2025, το Vouliwatch ενώθηκε με 71 οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών για να καταδικάσει δημόσια το άρθρο 79 του Ν. 5218/2025, που ψηφίστηκε από τη Βουλή στις 11 Ιουλίου 2025 και ανέστειλε τις αιτήσεις ασύλου για τρεις μήνες για άτομα που φτάνουν από τη Βόρεια Αφρική και προέβλεπε την άμεση απέλασή τους χωρίς καταγραφή (Να αποσυρθεί άμεσα η παράνομη αναστολή της πρόσβασης στο άσυλο στην Ελλάδα).

Ο συνασπισμός τόνισε ότι το δικαίωμα πρόσβασης στο άσυλο και η απαγόρευση της επαναπροώθησης είναι απόλυτες υποχρεώσεις σύμφωνα με το διεθνές και ενωσιακό δίκαιο και δεν μπορούν να ανασταλούν με εθνική νομοθεσία. Ο Συνήγορος του Πολίτη, η Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, η Ένωση Διοικητικών Δικαστών, ο Δικηγορικός Σύλλογος Ελλάδος, ο Επίτροπος του Συμβουλίου της Ευρώπης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και ο Ύπατος Αρμοστής του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες είχαν όλοι επιβεβαιώσει αυτήν τη θέση. Η δήλωση ένωσε 72 οργανώσεις πίσω από μια σαφή νομική θέση, ενίσχυσε την πίεση τόσο προς την ελληνική κυβέρνηση όσο και προς τα θεσμικά όργανα της ΕΕ και κράτησε στο προσκήνιο ένα νομικά αμφισβητούμενο μέτρο.

Αίτημα Πρόσβασης για τις Κάμερες Παρακολούθησης στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο

Στις 19 Δεκεμβρίου 2025, το Vouliwatch, η Homo Digitalis και οι Reporters United υπέβαλαν αίτημα πρόσβασης σε δημόσιες πληροφορίες στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο ζητώντας πλήρη τεκμηρίωση σχετικά με την εγκατάσταση και λειτουργία καμερών ασφαλείας στις πανεπιστημιούπολεις Ζωγράφου και Πατησίων (Οι κάμερες στο ΕΜΠ απειλούν τα προσωπικά δεδομένα). Το πανεπιστήμιο είχε εγκαταστήσει τις κάμερες τον Μάρτιο του 2025 χωρίς να ενημερώσει τους φοιτητές ή το προσωπικό για την πολιτική επεξεργασίας δεδομένων του. Το αίτημα ζήτησε όλα τα έγγραφα σχετικά με την εγκατάσταση και λειτουργία των καμερών, κατάλογο των καταγεγραμμένων ατόμων, τον προορισμό των συλλεγόμενων δεδομένων και το αν μοιράζονται με την αστυνομία. Το αίτημα επιβεβαίωσε το δικαίωμα των πολιτών στην πληροφόρηση σχετικά με την κρατική παρακολούθηση σε πανεπιστημιούπολεις. Οι επιπτώσεις εκτείνονται πολύ πέρα από έναν μεμονωμένο θεσμό.

4.4.3 Θεσμική Ανταπόκριση

Η ανταπόκριση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην εισήγηση της κοινωνίας των πολιτών παραμένει η πιο σοβαρή

αποτυχία σε αυτόν τον τομέα. Παρά τις λεπτομερείς και τεκμηριωμένες κοινές υποβολές που πραγματοποίησαν ανεξάρτητες ελληνικές οργανώσεις για τέσσερα συνεχόμενα έτη, η έκθεση της Επιτροπής για το 2025 παρέλειψε και πάλι σημαντικά διαρθρωτικά προβλήματα και κατέληξε σε θετικά συμπεράσματα που δεν υποστηρίζονται από τα διαθέσιμα στοιχεία. Δεν υπήρξε καμία ουσιαστική ανταπόκριση στα συγκεκριμένα και τεκμηριωμένα ευρήματα της συμμαχίας.

Η ελληνική κυβέρνηση δεν ανταποκρίθηκε στην κριτική της κοινωνίας των πολιτών για την έκθεση για το Κράτος Δικαίου, δεν προχώρησε στην κατάργηση του άρθρου 79 του Ν. 5218/2025 παρά την ευρεία καταδίκη από εγχώριους και διεθνείς φορείς, και δεν προσέφερε καμία δημόσια αιτιολόγηση για την εγκατάσταση καμερών παρακολούθησης στο ΕΜΠ. Το ίδιο το πανεπιστήμιο δεν ανταποκρίθηκε στο αίτημα πρόσβασης που υποβλήθηκε τον Δεκέμβριο του 2025.

4.4.4 Τι Ακολουθεί

Για πέμπτη συνεχή χρονιά, το Vouliwatch και οι συνεργάτες του θα υποβάλουν στοιχεία στο πλαίσιο του κύκλου αξιολογήσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το Κράτος Δικαίου, και για πέμπτη συνεχή χρονιά, το κεντρικό ερώτημα θα είναι αν η Επιτροπή είναι διατεθειμένη να βασιστεί στην τεκμηριωμένη πραγματικότητα και όχι στις δηλωμένες κυβερνητικές προθέσεις. Ταυτόχρονα, το Vouliwatch θα συνεχίσει να παρακολουθεί και να αναφέρει για την κατάσταση του Κράτους Δικαίου στην Ελλάδα μέσω της πρωτοβουλίας Gownwatch.

4.5 Πολιτειακός Χώρος & Συμμετοχή Πολιτών

4.5.1 Το Πρόβλημα

Η ελληνική Δημοκρατία δεν υπολειτουργεί απλώς. Γίνεται αντιληπτή από τους ίδιους τους πολίτες της ως ουσιαστικά διαλυμένη. Σε μια πανελλαδική έρευνα που διεξήχθη από το Vouliwatch και το Eteron, οι πολίτες αξιολόγησαν την ποιότητα της Δημοκρατίας με μόλις 3,85 στα 10, με τους νεότερους ερωτηθέντες ακόμα χαμηλότερα στο 3,23. Η διαφθορά στο

πολιτικό σύστημα και η απουσία αξιοκρατίας αναγνωρίστηκαν ως οι κορυφαίες απειλές, αναφερόμενες από το 59,4% και το 57,6% των ερωτηθέντων αντίστοιχα. Οκτώ στους δέκα πολίτες είπαν ότι οι πολιτικοί δεν ενδιαφέρονται για τις απόψεις τους. Εννέα στους δέκα πιστεύουν ότι η Δημοκρατία θα βελτιωνόταν αν ενδιαφέρονταν.

Δεν πρόκειται απλώς για στοιχεία δημοσκοπήσεων. Αντανακλούν μια κρίση εκπροσώπησης, την οποία η ανεξάρτητη έρευνα που ανατέθηκε από το Vouliwatch και την Eteron αποδίδει στην αποδυνάμωση των δημοκρατικών θεσμών λόγω της οικονομικής κρίσης και της συγκέντρωσης εξουσίας, στη συρρίκνωση του χώρου της κοινωνίας των πολιτών και στην απουσία ουσιαστικών μηχανισμών συμμετοχής πέρα από την κάληψη. Οι πολίτες δεν πιστεύουν ότι τα πολιτικά κόμματα διαθέτουν ικανούς ή έντιμους αξιωματούχους. Θεωρούν ότι οι πολιτικοί καθοδηγούνται από προσωπικά ή κομματικά συμφέροντα. Και όμως, η ίδια έρευνα καταγράφει ισχυρές πλειοψηφίες υπέρ των δημοψηφισμάτων, του συμμετοχικού προϋπολογισμού, των ψηφιακών εργαλείων συμμετοχής και της ηλεκτρονικής ψηφοφορίας. Δεν πρόκειται για απάθεια. Πρόκειται για μια απογοητευμένη δημοκρατική δίψα που δεν έχει που να κατευθυνθεί.

Η θεσμική απάντηση σε αυτή τη δίψα ήταν να την αγνοήσει και, σε ορισμένες περιπτώσεις, να υπονομεύσει ενεργά τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών που επιδιώκουν να τη διοχετεύσουν.

4.5.2 Τι Κάναμε

Το Vouliwatch επιδίωξε αυτήν τη δέσμη θεμάτων μέσω πρωτότυπης έρευνας, συνασπιστικής υπεράσπισης, περιβαλλοντικής παρακολούθησης και δημόσιας εμπλοκής σε πολλαπλές πλατφόρμες και εκδηλώσεις.

Έρευνα Unmute Democracy

Το Vouliwatch συνεργάστηκε με το Eteron για να διεξάγει το πανελλαδικό ερευνητικό έργο «Unmute Democracy», καταγράφοντας τις αντιλήψεις των πολιτών για το δημοκρατικό σύστημα σε δομημένη, ποσοτική μορφή (**Unmute Democracy: Η φωνή των πολιτών για τη Δημοκρατία στην Ελλάδα σήμερα**). Η έρευνα τεκμηρίωσε το βάθος της κρίσης εκπροσώπησης, χαρτογράφησε τις συγκεκριμένες μεταρρυθμίσεις που υποστηρίζουν πιο έντονα οι πολίτες, και εντόπισε διαγενεακή σύγκλιση στα βασικά αιτήματα: περισσότερη διαφάνεια, περισσότερη λογοδοσία και πιο ουσιαστική συμμετοχή. Το εύρημα ότι το 80,6% των πολιτών υποστηρίζει τα δημοψηφίσματα, το 70,8% υποστηρίζει τους συμμετοχικούς προϋπολογισμούς και το 73,8% υποστηρίζει τα ψηφιακά εργαλεία συμμετοχής παρέχει μια τεκμηριωτική βάση για την υπεράσπιση της δημοκρατικής μεταρρύθμισης που υπερβαίνει κατά πολύ το ανέκδοτο.

Ο διευθυντής του Vouliwatch δημοσίευσε μια συνοδευτική ανάλυση που τοποθετεί τα ευρήματα στο πλαίσιο της ευρύτερης δημοκρατικής τροχιάς της Ελλάδας (**Η κρίση εμπιστοσύνης και το επείγον αίτημα για αληθινή Δημοκρατία**), και ένα ακόμη κείμενο εξέτασε τις δομικές δυνάμεις που οδηγούν τη δημοκρατική αορατοποίηση και τις μορφές αντίστασης που είναι διαθέσιμες στους πολίτες και την κοινωνία των πολιτών (**Η αντίσταση στην αορατοποίηση της Δημοκρατίας**). Η έρευνα έχει αναφερθεί ευρέως και έχει αναδιατυπώσει τη συζήτηση για τη δημοκρατική ποιότητα από θέμα κομματικής γνώμης σε τεκμηριωμένη κοινωνική πραγματικότητα.

Ανοιχτή Επιστολή στον Πρωθυπουργό για την Υπεράσπιση της Κοινωνίας των Πολιτών

Τον Αύγουστο του 2025, το Vouliwatch ενώθηκε με 74 οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών στην αποστολή ανοιχτής επιστολής στον Πρωθυπουργό Κυριάκο Μητσοτάκη καταδικάζοντας δηλώσεις δηλώσεις και πρακτικές που υποτιμούν τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών (**Το Vouliwatch συνυπογράφει επιστολή στον Πρωθυπουργό για**

την αντιμετώπιση της Κοινωνίας των Πολιτών). Η επιστολή τόνιζε ότι η υπονόμηση της κοινωνίας των πολιτών είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την υπονόμηση της δημοκρατίας και καλούσε την κυβέρνηση να αναγνωρίσει τις ΜΚΟ ως εταίρους στην ενίσχυση των δημοκρατικών θεσμών και όχι ως στόχους πολιτικών επιθέσεων. Η συμμαχία κινητοποίησε 74 οργανώσεις γύρω από μια κοινή θέση, σε μια στιγμή που η κοινωνία των πολιτών βρισκόταν υπό έντονη πολιτική πίεση, επιδεικνύοντας συλλογική ανθεκτικότητα και την ικανότητα να αντιδράσει δημόσια και άμεσα.

■ Αίτημα για Δημοτικό Δημοψήφισμα στη Θεσσαλονίκη

Μαζί με την Ελληνική Ένωση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου και περιβαλλοντικές οργανώσεις, το Vouliwatch υποστήριξε ένα αίτημα για δημοτικό δημοψήφισμα για τη δημιουργία μητροπολιτικού πάρκου στον χώρο της Διεθνούς Έκθεσης Θεσσαλονίκης ([Το Vouliwatch συνυπογράφει αίτημα για δημοτικό Δημοψήφισμα στη Θεσσαλονίκη](#)). Η πρωτοβουλία τόνισε ότι η Θεσσαλονίκη έχει μόνο 2,8 τετραγωνικά μέτρα πρασίνου κατά κεφαλήν έναντι των 8 έως 10 που συνιστά ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας, και επιβεβαίωσε ότι οι πολίτες πρέπει να έχουν άμεσο λόγο σε μείζονος σημασίας αποφάσεις αστικής ανάπτυξης που διαμορφώνουν την ποιότητα της καθημερινής τους ζωής.

■ Το Παρατηρητήριο WeSeaYou

Η WWF Ελλάς, η Greenpeace Ελλάδος και το Vouliwatch δημιούργησαν το Weseayou, την πρώτη ανοιχτή ψηφιακή πλατφόρμα για την παρακολούθηση της εφαρμογής των εθνικών υποχρεώσεων της Ελλάδας για τις Θαλάσσιες Προστατευόμενες Περιοχές ([Παρατηρητήριο Weseayou](#)). Η πλατφόρμα καθιστά τις θεσμικές δεσμεύσεις ορατές και ιχνηλατήσιμες από πολίτες, ερευνητές και δημοσιογράφους. Οι αρχικές αξιολογήσεις διαπίστωσαν ότι οι περισσότερες δεσμεύσεις βρίσκονται σε πρώιμο στάδιο και ορισμένες δεν έχουν ακόμη ξεκινήσει, ενώ η Ελλάδα παραμένει μη συμμορφούμενη με την οδηγία της ΕΕ για τον θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό και αντιμετωπίζει διαδικασίες ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το Weseayou προσθέτει ένα νέο εργαλείο στο χαρτοφυλάκιο πολιτειακής τεχνολογίας του Vouliwatch, επικεντρωμένο στην περιβαλλοντική λογοδοσία, σηματοδοτώντας τη διευρυνόμενη αντίληψη της οργάνωσης για το τι σημαίνει δημοκρατική εποπτεία στην πράξη.

Εκδήλωση Civic Engagement Beyond Voting

ΙΤον Απρίλιο του 2025, ο Διευθυντής του Vouliwatch Στέφανος Λουκόπουλος μίλησε στην εκδήλωση «Civic Engagement Beyond Voting» που διοργανώθηκε από τη Libra Philanthropies (Το Vouliwatch στην εκδήλωση Civic Engagement Beyond Voting), συμμετέχοντας σε πάνελ για το πώς τα άτομα και οι κοινότητες μπορούν να επιφέρουν αλλαγή μέσω της κοινοτικής οργάνωσης, της υπεράσπισης και του εθελοντισμού. Η εκδήλωση άνοιξε έναν ευρύτερο δημόσιο διάλογο για τις μορφές συμμετοχής που είναι διαθέσιμες στους πολίτες μεταξύ εκλογών, και για το πώς μικρές αλλά συνεπείς πολιτειακές δράσεις μπορούν συλλογικά να παράγουν συστημικές αλλαγές.

Συμμετοχική Δημοκρατία στο Forum Ανάπτυξης στην Πάτρα

Στο 28ο Forum Ανάπτυξης στην Πάτρα τον Νοέμβριο του 2025, ο διευθυντής του Vouliwatch μίλησε για τη συμμετοχική δημοκρατία και τον ρόλο των πολιτών στην τοπική διακυβέρνηση (Το Vouliwatch στο 28ο Forum Ανάπτυξης στην Πάτρα). Σε αυτό το forum εξετάστηκε πώς οι εθνικές πρωτοβουλίες για τη διαφάνεια και τη λογοδοσία μπορούν να μεταφερθούν σε δημοτικό επίπεδο, καθώς και πώς τα ψηφιακά εργαλεία, όπως η πλατφόρμα Localwatch, μπορούν να μετατρέψουν τους πολίτες από παθητικούς αποδέκτες αποφάσεων σε ενεργούς ελεγκτές των θεσμών που τις λαμβάνουν. Στο φόρουμ επισημάνθηκε επίσης ότι η ίδια η αποτυχία της Πάτρας να εφαρμόσει τους κανόνες ψηφιακής διαφάνειας συνιστά μια συγκεκριμένη και συνεχιζόμενη άρνηση της συμμετοχικής δημοκρατίας.

4.5.3 Θεσμική Ανταπόκριση

Institutional reactions were limited across the board. The government did not respond publicly to the joint letter from 74 civil society organisations and took no concrete steps to strengthen the legal framework for protecting or collaborating with civil society. The petition for a municipal referendum in Thessaloniki remains unresolved. The Weseayou observatory's assessments confirm that Greece continues to lag in implementing its marine protection commitments, with EU infringement proceedings ongoing.

4.5.4 Τι Ακολουθεί

The Unmute Democracy research has established something valuable: a rigorous, publicly available picture of how Greek citizens assess their own democracy right now. The priority is making sure that picture reaches the audiences with the power to act on it, from policymakers and party leaders to European institutions that too often rely on official government accounts rather than citizen testimony. The Weseayou observatory will be updated as Greece's marine protection commitments come due, maintaining pressure on an area where EU enforcement proceedings are already active. On civic space, the immediate priority is sustained pressure on the government to respond substantively to the coalition letter and to move toward a legal framework that recognises civil society as a partner rather than a problem.

4.6 Ανοιχτή Διακυβέρνηση & Θεσμική Διαφάνεια

4.6.1 Το Πρόβλημα

Η ανοιχτή διακυβέρνηση στην Ελλάδα παραμένει περισσότερο φιλοδοξία παρά πραγματικότητα. Η εμπιστοσύνη του κοινού στους θεσμούς είναι χαμηλή και, σύμφωνα με τα περισσότερα στοιχεία, συνεχίζει να μειώνεται. Σε παγκόσμιο

επίπεδο, η εικόνα δεν είναι ούτε αυτή ενθαρρυντική: ο χώρος της κοινωνίας των πολιτών συρρικνώνεται, η ελευθερία των μέσων ενημέρωσης βρίσκεται υπό πίεση, η πρόσβαση στην πληροφορία περιορίζεται όλο και περισσότερο, ενώ οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών αντιμετωπίζουν μείωση της οικονομικής στήριξης, ακριβώς τη στιγμή που η ανεξάρτητη εποπτεία είναι πιο αναγκαία από ποτέ.

Η Ελλάδα βρίσκεται σε δυσάρεστη θέση εντός αυτής της παγκόσμιας τάσης. Δεν υπάρχει ένα ολοκληρωμένο εθνικό νομικό πλαίσιο που να ενσωματώνει τη διαφάνεια, τη λογοδοσία και τη συμμετοχή των πολιτών σε όλα τα επίπεδα της διοίκησης. Αυτό που υπάρχει είναι ένα συνονθύλευμα υποχρεώσεων, που εφαρμόζονται άνισα, χωρίς να υπάρχει ένας ενιαίος φορέας υπεύθυνος για την προώθηση της εφαρμογής ή τη μέτρηση της προόδου. Η ραγδαία εξάπλωση της τεχνητής νοημοσύνης στη δημόσια διοίκηση προσθέτει ένα επιπλέον στοιχείο επείγοντος χαρακτήρα: οι αποφάσεις που επηρεάζουν τους πολίτες λαμβάνονται όλο και περισσότερο από ή με τη χρήση αλγοριθμικών εργαλείων, ωστόσο τα νομικά πλαίσια που διέπουν τη διαφάνεια, τη λογοδοσία και την προστασία των δεδομένων σε αυτόν τον τομέα δεν έχουν συμβαδίσει με τις εξελίξεις.

4.6.2 Τι Κάναμε

Το Vouliwatch ασχολήθηκε με αυτό το σύνολο ζητημάτων μέσω άμεσης θεσμικής συνεργασίας, της δημιουργίας διεθνών συμμαχιών και της συμμετοχής σε συνέδρια που αφορούσαν τη διασταύρωση της τεχνολογίας, της διαφάνειας και του δημοκρατικού ελέγχου.

Υποστήριξη της Ένταξης της Αθήνας στο OGP Local

Ο Δήμος Αθηναίων έγινε ο πρώτος και μοναδικός δήμος στην Ελλάδα που εντάχθηκε στο πρόγραμμα Open Government Partnership Local. Στις 30 Ιουλίου 2025, το Δημοτικό Συμβούλιο ενέκρινε το πρώτο Σχέδιο Δράσης και το Στρατηγικό Όραμα για τη συμμετοχή στο OGP Local, δεσμεύοντας τον δήμο στις αρχές της ανοιχτής διακυβέρνησης σε τοπικό επίπεδο (Ο Δήμος Αθηναίων για 1η φορά στο OGP Local με τη συμβολή του Vouliwatch).

Το Vouliwatch συνέβαλε στη δημοτική ομάδα εργασίας από την αρχή, υποβάλλοντας προτάσεις που ενσωματώθηκαν στο τελικό σχέδιο δράσης. Το σχέδιο περιλαμβάνει συγκεκριμένες δεσμεύσεις για καθολική προσβασιμότητα και ψηφιακή ένταξη, ενεργειακή δημοκρατία και ευαλωτότητα, ανοιχτή συμμετοχική πλατφόρμα στέγασης, και ενίσχυση της διαφάνειας και της δημόσιας λογοδοσίας. Η Αθήνα αποτελεί πλέον μέρος ενός παγκόσμιου δικτύου υποεθνικών κυβερνήσεων που έχουν δεσμευτεί για την ανοικτή διακυβέρνηση.

Υπογραφή της Διακήρυξης Vitoria-Gasteiz

Κορυφής της Πρωτοβουλίας για την Ανοικτή Διακυβέρνηση, το Vouliwatch υπέγραψε τη Διακήρυξη Vitoria-Gasteiz ([Το Vouliwatch υπογράφει τη διακήρυξη Vitoria-Gasteiz](#)), ενώνοντας κυβερνήσεις, οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και άλλους φορείς πίσω από ένα κοινό όραμα για την ενίσχυση της Δημοκρατίας και της ανοιχτής διακυβέρνησης. Η διακήρυξη αναγνωρίζει την παγκόσμια υποβάθμιση της εμπιστοσύνης του κοινού, τη συρρίκνωση του χώρου της κοινωνίας των πολιτών και τις αυξανόμενες κοινωνικοοικονομικές ανισότητες και δεσμεύει τους υπογράφοντες να μειώσουν τα νομικά, οικονομικά και ψηφιακά εμπόδια που περιορίζουν τη συμμετοχή της Κοινωνίας των Πολιτών. Ζητά διαφάνεια, λογοδοσία και συμμετοχή σε όλους τους κλάδους και τα επίπεδα της διακυβέρνησης, την προώθηση της δημοσιονομικής ακεραιότητας μέσω της διαφάνειας στα δημόσια οικονομικά και στην πραγματική ιδιοκτησία, καθώς και την ευθυγράμμιση των προσπαθειών για ανοιχτή διακυβέρνηση με ευρύτερες παγκόσμιες ατζέντες, όπως η δράση για το κλίμα, η βιώσιμη ανάπτυξη και η υπεύθυνη διακυβέρνηση της τεχνητής νοημοσύνης. Με την υπογραφή του, το Vouliwatch εντάσσεται σε μια παγκόσμια συμμαχία που αναλαμβάνει δημόσια και συλλογικά αυτές τις δεσμεύσεις.

Ανοιχτά Δεδομένα και ΤΝ για τη Διαφάνεια

Τον Ιανουάριο του 2026, το Vouliwatch συμμετείχε στο ετήσιο συνέδριο που συνδιοργανώθηκε από τη Διεθνή Διαφάνεια Ελλάς και την Ελληνική Εταιρεία Ελεύθερου και Ανοιχτού Λογισμικού, με τίτλο «Ανοιχτά Δεδομένα και Τεχνητή Νοημοσύνη: Νέες Ευκαιρίες και Προκλήσεις για τη Διαφάνεια, τις Δημόσιες Συμβάσεις και τους Προϋπολογισμούς» ([Το Vouliwatch στο Ετήσιο Συνέδριο της ΔΔΕ «Ανοιχτά Δεδομένα και Τεχνητή Νοημοσύνη»](#)). Το συνέδριο εξέτασε πώς τα ανοιχτά δεδομένα και η τεχνητή νοημοσύνη μπορούν να δημιουργήσουν νέα εργαλεία για τη διαφάνεια και να βελτιώσουν τη δημόσια λογοδοσία, εντοπίζοντας παράλληλα τους κινδύνους που εγκυμονούν αυτές οι τεχνολογίες όταν αναπτύσσονται χωρίς επαρκή εποπτεία. Η συμμετοχή του Vouliwatch συνέβαλε στην ενίσχυση του εγχώριου διαλόγου σχετικά με τις συνθήκες υπό τις οποίες η τεχνολογική καινοτομία ενισχύει, αντί να υπονομεύει, τη δημοκρατική λογοδοσία.

Υπεράσπιση της Κοινωνίας των Πολιτών στην Κοινοβουλευτική Εποπτεία

Στο περιφερειακό συνέδριο του ΟΑΣΕ για την κοινοβουλευτική εποπτεία στη Βαρσοβία στις 3-4 Νοεμβρίου 2025, ο Διευθυντής του Vouliwatch Στέφανος Λουκόπουλος μίλησε στο συνέδριο «Ποιος ελέγχει τον ελεγκτή; Κοινοβουλευτική εποπτεία από οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών» ([Το Vouliwatch στη Βαρσοβία στο Περιφερειακό Συνέδριο για την Κοινοβουλευτική Εποπτεία του ΟΑΣΕ](#)). Το συνέδριο συγκέντρωσε μέλη κοινοβουλίων και εμπειρογνώμονες από τη Νοτιοανατολική Ευρώπη για να ανταλλάξουν εμπειρίες και να συζητήσουν μεταρρυθμίσεις που στοχεύουν στην ενίσχυση των μηχανισμών εποπτείας, με ιδιαίτερη έμφαση στην αύξηση της διαφάνειας και της ακεραιότητας στο νομοθετικό έργο. Το Vouliwatch τόνισε τον ουσιαστικό ρόλο της κοινωνίας των πολιτών στην παρακολούθηση των

νομοθετικών οργάνων, τη σημασία της πρόσβασης στην πληροφορία ως θεμέλιο της ανεξάρτητης εποπτείας καθώς και την ανάγκη ύπαρξης επίσημων διαύλων μέσω των οποίων οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών μπορούν να συμβάλλουν στη λογοδοσία του κοινοβουλίου σε συστηματική και όχι σε ad hoc βάση.

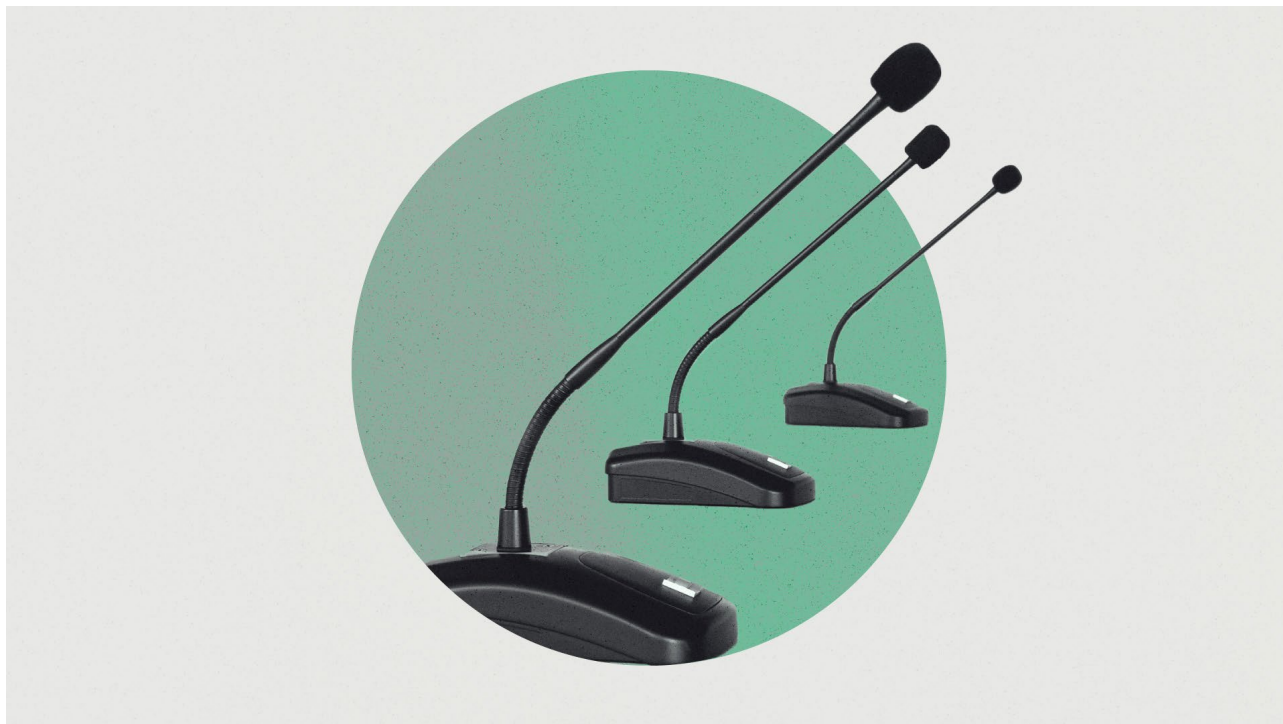
4.6.3 Θεσμική Ανταπόκριση

Η υιοθέτηση του τοπικού σχεδίου δράσης της OGP από τον Δήμο της Αθήνας αποτελεί ένα πραγματικό θεσμικό ορόσημο και αντιπροσωπεύει το πιο συγκεκριμένο βήμα προς μια τοπικά εδραιωμένη ανοιχτή διακυβέρνηση που έχει κάνει οποιοσδήποτε ελληνικός δήμος. Ο δήμος έχει δεσμευτεί δημοσίως να υλοποιήσει τις δεσμεύσεις του και είναι πλέον υπόλογος στο παγκόσμιο δίκτυο της OGP για την υλοποίησή τους.

Σε εθνικό επίπεδο, η πρόοδος παραμένει άνιση. Δεν έχει θεσπιστεί καμία ολοκληρωμένη νομοθεσία για την ανοιχτή διακυβέρνηση. Οι αρχές που επιβεβαιώθηκαν στη Διακήρυξη της Βιτόρια-Γκαστέις δεν έχουν μεταφραστεί σε εγχώρια νομικά ή πολιτικά πλαίσια. Η προστασία του χώρου των πολιτών και της ελευθερίας των μέσων ενημέρωσης, θέματα τα οποία η διακήρυξη αντιμετωπίζει ρητά, παραμένει ευάλωτη. Επίσης, η διακυβέρνηση της τεχνητής νοημοσύνης στη δημόσια διοίκηση, μια πρόκληση που αναδείχθηκε κατά τη διάρκεια της διάσκεψης για τα ανοιχτά δεδομένα, δεν έχει αντιμετωπιστεί από καμία ρυθμιστική πρωτοβουλία που βρίσκεται επί του παρόντος σε εξέλιξη.

4.6.4 Τι Ακολουθεί

Η Αθήνα έχει αποδείξει ότι ένας ελληνικός δήμος μπορεί να δεσμευτεί για ανοιχτή διακυβέρνηση με δομημένο και διεθνώς υπεύθυνο τρόπο. Άμεση προτεραιότητα αποτελεί η διασφάλιση ότι αυτές οι δεσμεύσεις θα υλοποιηθούν και δεν θα παραμείνουν απλώς φιλοδοξίες καθώς και η άσκηση πίεσης σε άλλους δήμους να ακολουθήσουν την ίδια πορεία. Σε εθνικό επίπεδο, το Voulivatch θα συνεχίσει να υποστηρίζει τη θέσπιση νομοθεσίας που θα ενσωματώνει τη διαφάνεια, τη λογοδοσία και τη συμμετοχή σε όλα τα επίπεδα της διακυβέρνησης, καλύπτοντας τους δημόσιους οικονομικούς πόρους, τις ανοιχτές δημόσιες συμβάσεις, τα μητρώα πραγματικών δικαιούχων και τον συμμετοχικό προϋπολογισμό. Όσον αφορά την τεχνητή νοημοσύνη και τα ανοιχτά δεδομένα, η οργάνωση θα συνεχίσει να συμμετέχει στον εγχώριο πολιτικό διάλογο, πιέζοντας για τη θέσπιση πλαισίων που θα αντιμετωπίζουν τη διαφάνεια των αλγορίθμων και την προστασία των δεδομένων ως δημοκρατικές υποχρεώσεις και όχι ως τεχνικές λεπτομέρειες δευτερεύουσας σημασίας.

5. Εκδηλώσεις & Δημόσιες Συμμετοχές

Η συμμετοχή του Vouliwatch σε δημόσιες εκδηλώσεις κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς χωρίστηκε σε δύο ξεχωριστές κατηγορίες: εκδηλώσεις στις οποίες ο οργανισμός προσκλήθηκε ως ομιλητής ή συμμετέχων και εκδηλώσεις που διοργάνωσε ή συνδιοργάνωσε το ίδιο το Vouliwatch. Και οι δύο κατηγορίες εξυπηρετούσαν τον ίδιο σκοπό: να φέρουν το έργο του οργανισμού σε άμεση επαφή με το κοινό, τους θεσμούς και τις συζητήσεις όπου αυτό έχει τη μεγαλύτερη σημασία.

5.1 Εκδηλώσεις στις Οποίες Κληθήκαμε να Συμμετάσχουμε

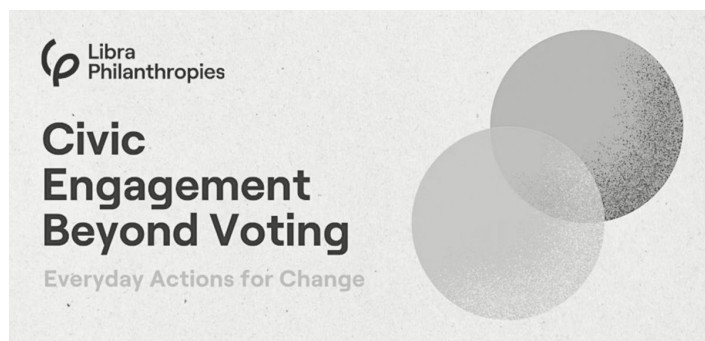
**Διεθνές Δίκαιο σε Κρίση:
Λογοδοσία σε Καιρούς Ατιμωρησίας
Διεθνής Αμνηστία Ελλάδος, Αθήνα, 10 Απριλίου 2025**

Το Vouliwatch συμμετείχε σε πάνελ που εξέτασε τη διάβρωση του διεθνούς δικαίου και τις συνθήκες υπό τις οποίες η λογοδοσία παραμένει δυνατή (Το Vouliwatch στην εκδήλωση της Διεθνούς Αμνηστίας). Στο πάνελ συμμετείχαν ο Λίνος-Αλέξανδρος Σισιλιάνος, πρώην Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, μαζί με τη Δανιέλα

Μαρούδα και τον Στέφανο Σταύρο. Η συζήτηση επικεντρώθηκε στο κατά πόσον το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο μπορεί να απονείμει δικαιοσύνη υπό τις τρέχουσες πολιτικές συνθήκες, τι μπορούν ρεαλιστικά να πετύχουν οι κυρώσεις και ποιος είναι ο ρόλος της κοινωνίας των πολιτών όταν οι επίσημοι μηχανισμοί λογοδοσίας παραμένουν σε αδιέξοδο.

Civic Engagement Beyond Voting Libra Philanthropies, Αθήνα, 30 Μαΐου 2025

Ο Διευθυντής του Vouliwatch Στέφανος Λουκόπουλος προσκλήθηκε να μιλήσει στο εναρκτήριο forum της Libra Philanthropies για την καθημερινή πολιτειακή συμμετοχή (Το Vouliwatch στην εκδήλωση *Civic Engagement Beyond Voting*). Το συνέδριο, με τίτλο «Καθημερινή Πολιτειακή Εμπλοκή: Πώς τα Άτομα και οι Κοινότητες Μπορούν να Επιφέρουν Αλλαγή», εξέτασε την κοινοτική οργάνωση, την υπεράσπιση και τον εθελοντισμό ως πρακτικά εργαλεία για τη διαμόρφωση της δημόσιας ζωής. Ο Λουκόπουλος συμμετείχε μαζί με τη Marnie McGregor της Ecogenia και την Ανατολή Μαρκουλάκη του Athens Democracy Forum, με συντονιστή τον Πέτρο Αποστολάκη. Στη συζήτηση υποστηρίχθηκε ότι η ψήφος αποτελεί το ελάχιστο όριο της δημοκρατικής συμμετοχής, όχι το ανώτατο όριο, και ότι η συνεπής, μικρής κλίμακας πολιτική δράση είναι αυτή που στηρίζει πραγματικά τη δημοκρατική κουλτούρα μεταξύ των εκλογών.

100ή Ολομέλεια της GRECO Συμβούλιο της Ευρώπης, Στρασβούργο, 5 Ιουνίου 2025

Ο Στέφανος Λουκόπουλος μίλησε σε παράλληλη εκδήλωση που σηματοδότησε την 100ή σύνοδο ολομέλειας του οργάνου καταπολέμησης της διαφθοράς του Συμβουλίου της Ευρώπης (Το Vouliwatch στην 100ή Σύνοδο της GRECO στο Στρασβούργο). Αναφέρθηκε στη δεκαετή εμπειρία του Vouliwatch στον αγώνα για την πρόσβαση σε δημόσιες πληροφορίες και κατέγραψε τη συνεχιζόμενη αποτυχία της Ελλάδας να εφαρμόσει τις συστάσεις της GRECO σχετικά με τη χρηματοδότηση των κομμάτων, τις δηλώσεις περιουσιακών στοιχείων και την κοινοβουλευτική ανεξαρτησία. Το Vouliwatch κάλεσε τη GRECO να ενσωματώσει τις φωνές της κοινωνίας των πολιτών στις διαδικασίες αξιολόγησής της, να μην αρκείται στην αναγνώριση των αποτυχιών στην εφαρμογή, αλλά να θεσπίσει μηχανισμούς παρακολούθησης που θα περιλαμβάνουν τη συμμετοχή των πολιτών.

Συνέδριο Κοινοβουλευτικής Εποπτείας Νοτιοανατολικής Ευρώπης OSCE ODIHR, Βαρσοβία, 3-4 Νοεμβρίου 2025

Το Vouliwatch συμμετείχε μαζί με βουλευτές, κοινοβουλευτικούς αξιωματούχους και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών από ολόκληρη την περιοχή για να συζητήσουν την κοινοβουλευτική εποπτεία ως λειτουργική απαίτηση της Δημοκρατίας (Το Vouliwatch στη Βαρσοβία στο Περιφερειακό Συνέδριο για την Κοινοβουλευτική Εποπτεία του ΟΑΣΕ). Ο Στ. Λουκόπουλος μίλησε στο συνέδριο «Ποιος παρακολουθεί τον παρατηρητή; Η εποπτεία του Κοινοβουλίου από οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών», όπου παρουσιάστηκε το μοντέλο του Vouliwatch για την παρακολούθηση της κοινοβουλευτικής δραστηριότητας, τη δημοσίευση των ψηφοφοριών των βουλευτών και την προώθηση θεσμικών μεταρρυθμίσεων. Το συνέδριο διευκόλυνε την περιφερειακή ανταλλαγή απόψεων σχετικά με πρακτικά εργαλεία εποπτείας, ελέγχους ισότητας των φύλων και τον ρόλο των ερευνητικών επιτροπών.

Φεστιβάλ Journals and Spirits omniaTV, Αθήνα, 13-14 Νοεμβρίου 2025

Το Vouliwatch συμμετείχε σε μια διήμερη συγκέντρωση ανεξάρτητων μέσων ενημέρωσης και επαγγελματιών ερευνητικής δημοσιογραφίας (Journals & Spirits 2025). Το πρόγραμμα κάλυψε θέματα όπως η επαλήθευση γεγονότων, τα μοντέλα ψηφιακών πληρωμών για την ανεξάρτητη δημοσιογραφία, η ανίχνευση παραπληροφόρησης με τη βοήθεια της τεχνητής νοημοσύνης, καθώς και οι πρωτοβουλίες διαφάνειας που βασίζονται σε δεδομένα. Ο Στ. Λουκόπουλος παρουσίασε μια ομιλία σχετικά με τη χρηματοδότηση της πολιτικής και συμμετείχε σε μια ανοιχτή συζήτηση για την αντιμετώπιση της υπερφόρτωσης πληροφοριών και τη σχέση μεταξύ της τεχνολογίας για τους πολίτες και της ερευνητικής δημοσιογραφίας.

28ο Forum Ανάπτυξης Σπιράλ, Πάτρα, 22-23 Νοεμβρίου 2025

Το forum ασχολήθηκε με «Το Μέλλον της Ανάπτυξης: Κοινωνία, Δημοκρατία, Ανθρώπινο Δυναμικό και Ανθεκτικότητα», εξετάζοντας ποιος διαμορφώνει την αναπτυξιακή τροχιά της Ελλάδας και πώς η δημοκρατική συμμετοχή εντάσσεται

σε αυτή τη διαδικασία (Το **Vouliwatch** στο **28ο Forum Ανάπτυξης στην Πάτρα**). Ο Στ. Λουκόπουλος μίλησε για τη συμμετοχική δημοκρατία, αντλώντας από την άμεση εμπειρία του Vouliwatch και του Localwatch. Στο συνέδριο επισημάνθηκε επίσης η ίδια η αποτυχία της Πάτρας να εφαρμόσει τους κανόνες ψηφιακής διαφάνειας, ως παράδειγμα του πώς εκδηλώνεται σε τοπικό επίπεδο το χάσμα μεταξύ νομικής υποχρέωσης και θεσμικής πρακτικής.

Συνέδριο Ανοιχτών Δεδομένων και Τεχνητής Νοημοσύνης Διεθνής Διαφάνεια Ελλάς και GFOSS/ΕΛΛΑΚ, Αθήνα, 21 Ιανουαρίου 2026

Το Vouliwatch μίλησε στο ετήσιο συνέδριο που εξέτασε τη διασταύρωση ανοιχτών δεδομένων και ΤΝ στη δημόσια διοίκηση (Το **Vouliwatch** στο **Ετήσιο Συνέδριο της ΔΔΕ «Ανοιχτά Δεδομένα και Τεχνητή Νοημοσύνη»**). Το πάνελ «Δημόσιες Συμβάσεις και ΤΝ: Αλγοριθμική Διαφάνεια και Λογοδοσία», που παρουσίασε το Vouliwatch μαζί με ερευνητές και δημοτικούς αξιωματούχους, εξέτασε πώς η ΤΝ ενσωματώνεται στις αποφάσεις δημοσίων συμβάσεων και προϋπολογισμών, και ποιοι μηχανισμοί εποπτείας χρειάζονται. Η διάσκεψη κατέστησε σαφές ότι η διαφάνεια στην εποχή της αλγοριθμικής διακυβέρνησης δεν περιορίζεται στη δημοσίευση συνόλων δεδομένων. Σημαίνει τον έλεγχο των συστημάτων που λαμβάνουν αποφάσεις εκ μέρους των πολιτών.

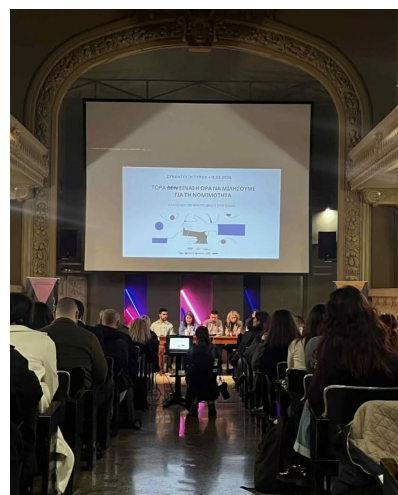
5.2 Εκδηλώσεις που Διοργανώσαμε

Λόμπινγκ Πολιτών και Δημοκρατία στην Ευρώπη Impact Hub Athens, Αθήνα, 19 Δεκεμβρίου 2025

Σε συνδιοργάνωση με το module Jean Monnet «Λόμπινγκ Πολιτών και Αλλαγή Πολιτικής στην Ευρώπη 2023-2025», αυτό το ανοιχτό σεμινάριο συγκέντρωσε ακαδημαϊκούς, νομικούς εμπειρογνώμονες, δημοσιογράφους και επαγγελματίες της κοινωνίας των πολιτών για να εξετάσουν τις πρακτικές λόμπινγκ στην Ελλάδα και την ΕΕ (Εκδήλωση: **Το Lobbying των Πολιτών**). Ο Στ. Λουκόπουλος άνοιξε τη συζήτηση με μια επισκόπηση του κανονιστικού πλαισίου της Ελλάδας και του αγώνα του Vouliwatch για τη διαφάνεια στη δραστηριότητα των ομάδων πίεσης. Στις συζητήσεις των πάνελ εξετάστηκε η δραστηριότητα των ομάδων πίεσης από τις επιχειρήσεις στην ΕΕ και στην Ελλάδα, με τη συμμετοχή της καθηγήτριας Φιλίππας Χατζησταύρου, του Νίκου Κυριακίδη και του Αλέξανδρου Μελίδη, ενώ ακολούθησε η παρέμβαση του Ολιβιέ Χόντενμαν από το Corporate Europe Observatory. Η βραδιά ολοκληρώθηκε με μια συζήτηση σχετικά με τον έλεγχο της δημόσιας ατζέντας και τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες η ρύθμιση της δραστηριότητας των ομάδων πίεσης αποκτά ουσιαστικό χαρακτήρα και δεν παραμένει απλώς επιφανειακή.

Συνέντευξη Τύπου: «Τώρα δεν είναι η ώρα να μιλήσουμε για τη νομιμότητα» Αίθουσα Ίριδα, Αθήνα, 3 Φεβρουαρίου 2026

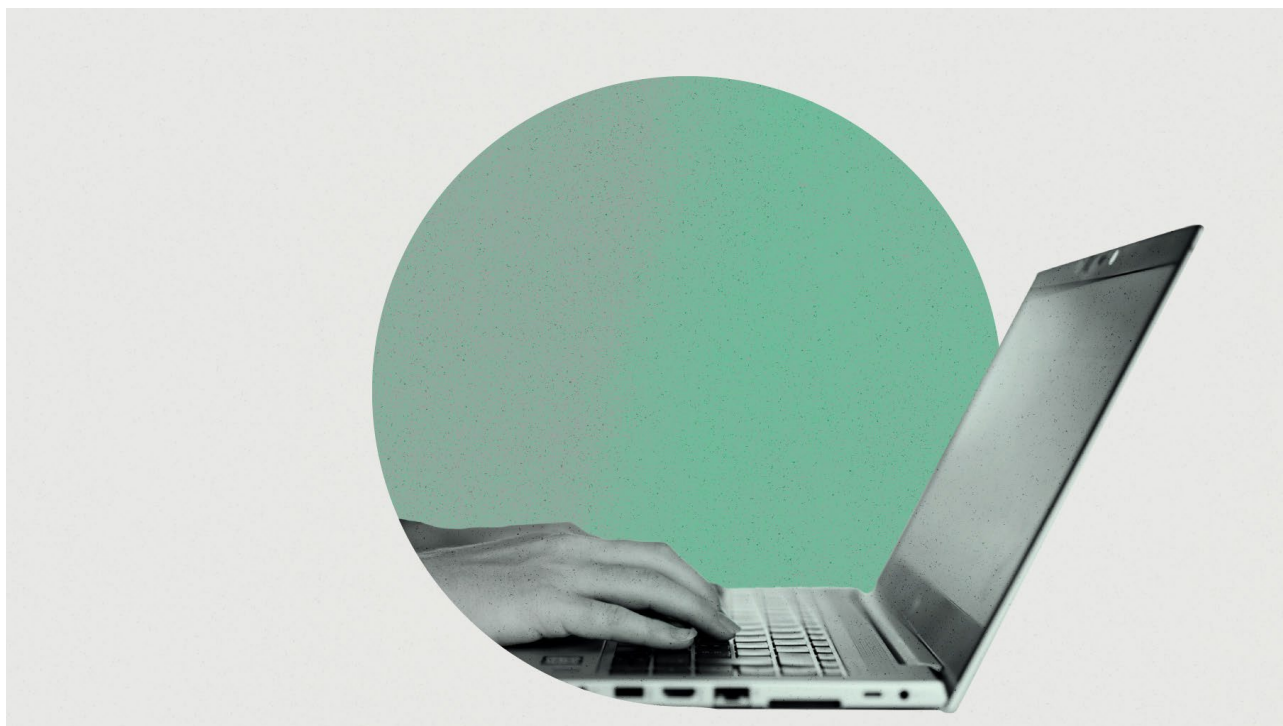
Μαζί με οκτώ οργανώσεις-εταίρους (HIAS Ελλάδα, Refugee Support Aegean, Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες, Ελληνική Ένωση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, Homo Digitalis, Reporters United, Solomon και άλλες) το Vouliwatch παρουσίασε την κοινή Έκθεση Κράτους Δικαίου στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή (**Εκδήλωση: Τώρα δεν είναι η ώρα να μιλήσουμε για τη νομιμότητα**). Η συνέντευξη Τύπου κατέγραψε συστημικές αποτυχίες σε πολλαπλά μέτωπα: το σκάνδαλο της παρακολούθησης, την σιδηροδρομική τραγωδία στα Τέμπη και την συγκάλυψή της, τις επαναπροωθήσεις στα σύνορα, την αστυνομική βία, τις ανεπαρκείς νομοθετικές πρακτικές, τον συγκεντρωτισμό των μέσων ενημέρωσης, την αδιαφάνεια στη χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων και την ποινικοποίηση της Κοινωνίας των Πολιτών. Η συμμαχία οκτώ οργανώσεων προσέδωσε στην παρέμβαση ένα εύρος και μια αξιοπιστία που καμία μεμονωμένη οργάνωση δεν θα μπορούσε να επιτύχει ανεξάρτητα. Η έκθεση υποβλήθηκε επίσημα στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο πλαίσιο του ετήσιου κύκλου αξιολόγησης του Κράτους Δικαίου.

Παρουσίαση Consultocracy ΡΟΜΑΝΤΣΟ, Αθήνα, 24 Φεβρουαρίου 2026

Σε συνεργασία με το Solomon και με την υποστήριξη του Ιδρύματος Heinrich Böll, το Vouliwatch παρουσίασε την πρώτη

συστηματική χαρτογράφηση της αυξανόμενης εξάρτησης της Ελλάδας από ιδιώτες συμβούλους στη δημόσια λήψη αποφάσεων (Εκδήλωση: Παρουσίαση *Consultocracy*). Η έρευνα ανέλυσε χιλιάδες αναθέσεις δημοσίων συμβάσεων από το 2017 έως το 2025, καταγράφοντας τον τρόπο με τον οποίο βασικές λειτουργίες σχεδιασμού πολιτικής και λήψης αποφάσεων έχουν σταδιακά ανατεθεί σε ιδιωτικές εταιρείες. Ο Στέφανος Λουκόπουλος και η δημοσιογράφος Δανάη Μαραγκουδάκη παρουσίασαν τη διαδραστική ψηφιακή πλατφόρμα. Η ειδική σε θέματα δημόσιας διοίκησης Έφη Στεφόπουλου και ο συνταγματολόγος Ξενοφών Κοντιάδης παρουσίασαν την ανάλυσή τους, ενώ η συντονίστρια δημοσιογράφος Ελίζα Τριανταφύλλου από το Inside Story ηγήθηκε μιας ανοιχτής συζήτησης σχετικά με τη διαφάνεια, τον έλεγχο και το δημοκρατικό κόστος της εξωτερικής ανάθεσης κυβερνητικών λειτουργιών.

6. Παρουσία στα ΜΜΕ

Κατά τη διάρκεια αυτής της ανασκόπησης, το έργο του Vouliwatch καλύφθηκε από 50 εθνικά και διεθνή ΜΜΕ, τόσο έντυπα όσο και ψηφιακά και ραδιοτηλεοπτικά. Η κάλυψη εκτεινόταν σε όλους τους βασικούς τομείς δραστηριότητας του οργανισμού: η εκστρατεία για το μητρώο πολιτικών δώρων προκάλεσε ευρεία ανταπόκριση από τα κύρια μέσα ενημέρωσης, όπως η «Καθημερινή», η «Τα Νέα», η ΕφΣυν και το News24/7, με αρκετά από αυτά να εστιάζουν ειδικά στις ανωμαλίες που είχε εντοπίσει το Vouliwatch στους δημοσιευμένους καταλόγους. Η έρευνα «Consultocracy» συγκέντρωσε την πιο έντονη ανταπόκριση των μέσων ενημέρωσης για το έτος, με πρωτότυπα ρεπορτάζ και σχόλια να δημοσιεύονται στην «Καθημερινή», στο In.gr, στην «ΕφΣυν», στο «Το Βήμα» και σε πολλά ψηφιακά μέσα, ενώ προκάλεσε και δημόσια αντίδραση από τον κυβερνητικό εκπρόσωπο, η οποία με τη σειρά της αποτέλεσε είδηση. Η κοινή έκθεση για το κράτος δικαίου έτυχε κάλυψης, μεταξύ άλλων, από τα TVXS, Dnews, Rosa, «Η Αυγή» και το Independent Balkan News Agency. Διεθνή μέσα ενημέρωσης, όπως το AFP, το Balkan Insight, το Mediapart και το Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ελευθερία του Τύπου και των Μέσων Ενημέρωσης, κάλυψαν το έργο του Vouliwatch σχετικά με τη διαφάνεια στις δραστηριότητες των ομάδων πίεσης, τον χώρο της Κοινωνίας των Πολιτών και τη δημοκρατική λογοδοσία στην Ελλάδα.

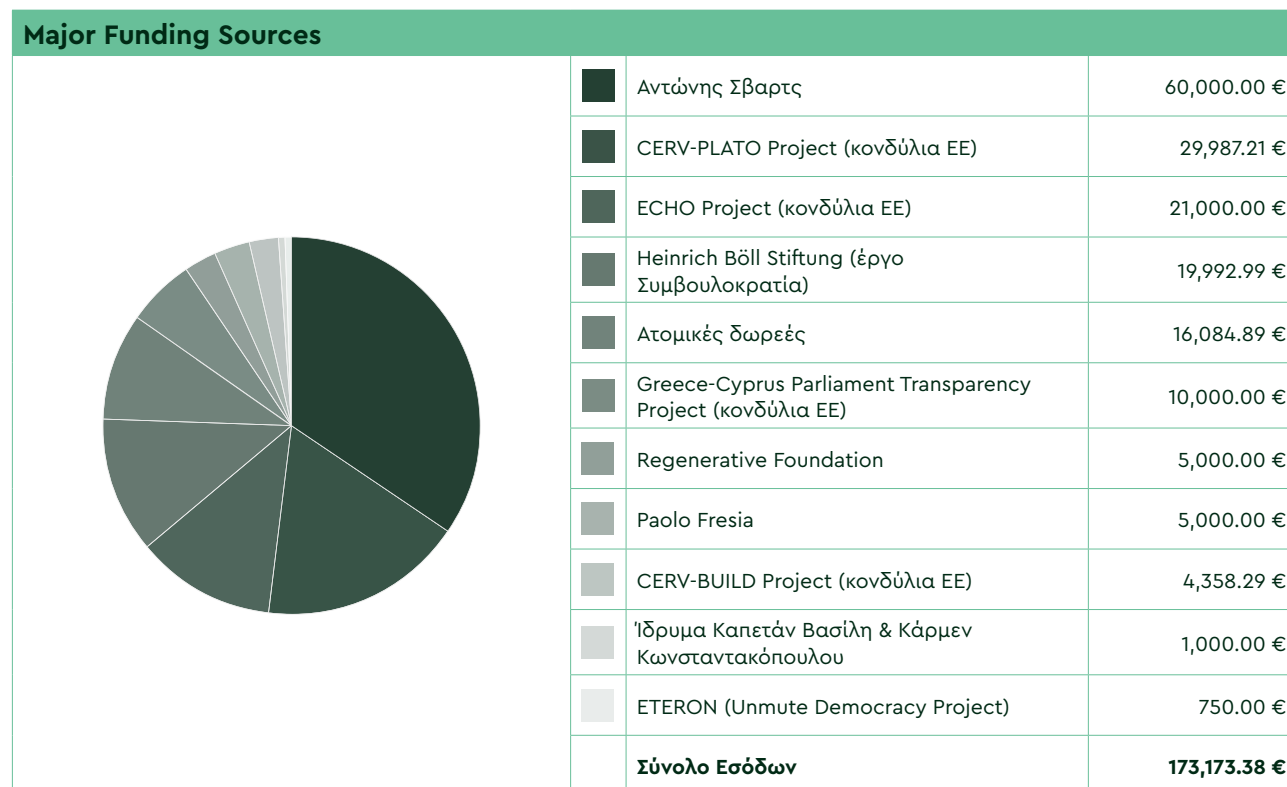
Όνομα	Τύπος	Τίτλος
Καθημερινή	έντυπο/web	Διαφάνεια Ποτέμκιν...
ERT News	web	WeSeaYou: Νέα ψηφιακή πλατφόρμα για τις θαλάσσιες προστατευόμενες περιοχές
Το Ποντίκι	έντυπο/web	Λίστα δώρων στην κυβέρνηση: Τα «Ασημένια Τσαρούχια» στον Γεραπετρίτη και το σπαθί ενός μέτρου στον Μητσοτάκη
Parallaxi	web	Η λίστα των δώρων που έλαβαν τα μέλη της κυβέρνησης το 2024.
Politic.gr	web	Δώρα υπουργών: Τι έλαβε ο Κυριάκος Μητσοτάκης και η κυβέρνηση

Όνομα	Τύπος	Τίτλος
iEidisis	web	Η λίστα των δώρων στον Πρωθυπουργό και υπουργούς: Από μανικετόκουμπα μέχρι... σπαθιά
Η Αυγή	έντυπο/web	Μαξίμου / Τα δώρα που έλαβαν ο Μητσοτάκης και υπουργοί – Γιατί είναι προβληματική η λίστα
Dnews	web	Ρολόγια, βάζα, χρυσές πένες: Τα δώρα που έλαβαν Μητσοτάκης και υπουργοί – Η επίσημη λίστα
Τα Νέα	έντυπο/web	Δώρα που έλαβε ο Μητσοτάκης και υπουργοί της κυβέρνησης – Ρολόγια, βάζα, μανικετόκουμπα, χρυσές πένες
News24/7	web	Η (λειψή) λίστα με τα δώρα που έλαβαν τα μέλη της κυβέρνησης το 2024
ΕΦΣΥΝ	έντυπο/web	«Πρόχειρη και λειψή» η λίστα με τα δώρα σε πολιτικούς
Δημοκρατία	έντυπο/web	Λάμβαναν δώρα, αλλά «ξέχασαν» να τα πουν!
ELLE	web	WeSeaYou: Η νέα πλατφόρμα ψηφιακής αφύπνισης και ελέγχου, αφιερωμένη στο περιβάλλον
AlterThess	web	Νέα Έκθεση της Κομισιόν για το Κράτος Δικαίου: Πλημμελής και επιλεκτική αξιολόγηση της κατάστασης στην Ελλάδα
Η Αυγή	έντυπο/web	Οι οργανώσεις καλούν την Κομισιόν να λάβει επιτακτικά μέτρα για την επιβολή του ενωσιακού δικαίου και την άμεση άρση της παραβίασής του
Balkan Insight	web	Fake Farmers: Greek EU Aid Scam Highlights Scourge of 'Clientelism'
European Centre for Press and Media Freedom	web	Open letter to the Prime Minister of Greece
ΕΦΣΥΝ	έντυπο/web	Αόρατοι λομπίστες στην Ελλάδα
Mediapart	web	En Grèce, les partis doivent un milliard d'euros aux banques : « C'est de la corruption »
News24/7	web	Τι είναι ο στόχος 30×30 και πώς προστατεύει τις θάλασσές μας;
News24/7	web	Κοινή Επιστολή 75 Οργανώσεων και Δικτύων της Κοινωνίας των Πολιτών στον Πρωθυπουργό
Independent Balkan News Agency	web	Gonwatch: Fourth Annual Report on the Rule of Law in Greece – Ongoing Institutional Weaknesses and Urgent Need for Reforms
in.gr	web	Κάτι σάπιο υπάρχει στο Κράτος Δικαίου στην Ελλάδα – Έρευνα χαστούκι στην κυβέρνηση
ΕΦΣΥΝ	έντυπο/web	Διολισθαίνει το Κράτος Δικαίου στην Ελλάδα – Τι καταγράφει η έκθεση του Gonwatch
TVXS	web	Κράτος δικαίου στην Ελλάδα / Παραβιάσεις, σκάνδαλα και συστημικές αδυναμίες – Η έκθεση του Gonwatch
Ελευθερία	έντυπο/web	Νοσεί το Κράτος Δικαίου στην Ελλάδα
ThePressProject	web	Έκθεση Gonwatch για το Κράτος Δικαίου: Οι ελληνικοί θεσμοί αποτυγχάνουν συστηματικά να τηρήσουν τις αρχές της νομιμότητας, της ισότητας και της διαφάνειας
Αυτοδιοίκηση	web	Πόθεν έσχες: Τριπλασίασαν την περιουσία τους οι βουλευτές της ΝΔ
in.gr	web	Η πολιτική ως μπιζνα – Εκτοξεύτηκε ο πλούτος υπουργών και βουλευτών της ΝΔ το διάστημα 2019–2023
Euro2day	web	ΝΔ: Το μικρότερο γήπεδο και η Μαρία των Τεμπών-Κάτω από τη βάση η... Δημοκρατία-Tips για ΕΤΕ, Quest, Coca Cola

Όνομα	Τύπος	Τίτλος
News24/7	web	Unmute Democracy: Η φωνή των πολιτών για τη Δημοκρατία στην Ελλάδα
Ναυτεμπορική	web/video	Vouliwatch: Προσοδοφόρο... επάγγελμα η πολιτική
AFP	web	Vouliwatch: the watchdog battling to demystify Greek democracy
News24/7	web	Πόσο προστατευμένοι είμαστε από αθέμιτες πρακτικές λόμπινγκ;
Dnews	web	«Τώρα είναι η ώρα να μιλήσουμε για νομιμότητα»: Τι συμβαίνει με το Κράτος Δικαίου στην Ελλάδα
ΕΦΣΥΝ	έντυπο/web	Η κανονικοποίηση της μη νομιμότητας
TVXS	web	Έκθεση για το Κράτος Δικαίου 2025 / Υπερτροφικά κυβερνητικά μορφώματα, ελεγχόμενη δικαιοσύνη, στοχοποιήσεις – Κάθε χρόνο και χειρότερα
Rosa	web	Έρευνα: Κάθε πέρσι και καλύτερα το Κράτους Δικαίου στην Ελλάδα
Η Αυγή	web/print	Κράτος Δικαίου / «Τώρα είναι η ώρα να μιλήσουμε για τη νομιμότητα»
Καθημερινή	web/print	Συμβάσεις 1,5 δισ. μεταξύ Δημοσίου – συμβουλευτικών
in.gr	web	Συμβουλευκρατία: Το 1% των αναδόχων απορροφά το 57% των δημόσιων δαπανών για συμβουλευτικές υπηρεσίες
Amna.gr	web	ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ: Συμβουλές εκατοντάδων εκατομμυρίων με δημόσιο χρήμα
News Break	web	Δημόσιο χρήμα σε συμβουλάτορες: Το μεγάλο φαγοπότη
Dnews	web	Consultocracy: Υπάρχει λογοδοσία όταν αποφασίζουν οι σύμβουλοι;
Κοσμοδρόμιο	web	Consultocracy: Οι σύμβουλοι που δαγκώνουν πάνω από μισό δισ. δημόσιου χρήματος τον χρόνο (Χαρτογράφηση)
ΕΦΣΥΝ	έντυπο/web	Ποιος... νομοθετεί τελικά σε αυτόν τον τόπο;
IMEdD	web	«Consultocracy»: Ένα εργαλείο για την έρευνα των συμβουλευτικών υπηρεσιών προς το ελληνικό Δημόσιο
Politica.gr	radio/web	Σ.Λουκόπουλος-Vouliwatch: «10 εταιρίες συμβούλων γράφουν τους νόμους που ψηφίζονται στη Βουλή»
Δημοκρατία	έντυπο/web	Το μεγάλο φαγοπότη: Έκθεση-βόμβα για τις ιδιωτικές εταιρίες που θησαυρίζουν από τα δημόσια ταμεία
Η Αυγή	έντυπο/web	Ιδιώτες παντού / Outsourcing διακυβέρνηση
Καθημερινή	έντυπο/web	Ακριβές Συμβουλές...
Το ΒΗΜΑ	έντυπο/web	APPYΘΜΙΕΣ
in.gr	web	Επίθεση του κυβερνητικού εκπροσώπου στο Vouliwatch για τη «συμβουλευκρατία» – Τι απαντάνε οι ερευνητές
in.gr	web	Κυβέρνηση ιδιωτικών συμβούλων

7. Οικονομική Επισκόπηση

Τα οικονομικά στοιχεία που παρέχονται εδώ αφορούν την περίοδο από τις 14 Μαρτίου 2025 έως τις 14 Μαρτίου 2026.

Η Δημοκρατία δεν είναι Αυτονόητη

16 Voulis, Athens – 10563, Greece

Vouliwatch.bsky.social

www.vouliwatch.gr

instagram.com/vouliwatch

press@vouliwatch.gr

tiktok.com/@vouliwatch

facebook.com/vouliwatch

youtube.com/@VouliwatchgrNGO

